

+ Poster
HUGO

POKERVROUW DE VERVLOEKing

REFLEKTIES VAN VERLOREN GENERATIES

«Het is twijfelachtig of zelfs de sterkst geïnspireerde en gloeiendste etnofanaat ooit een geloofskonstruktie had kunnen uitdenken die zo vreemd en krachtig is als die van de Rastafari. Vandaag is de Rastafari-broederschap in Jamaica niet langer een of andere duizendjarige sekte die zit te wachten tot ze naar Afrika terug kan, maar een alternatieve spirituele nationaliteit die een kollektieve kulturele identiteit schenkt aan duizenden jonge Jamaicanen die gestrand zitten tussen hun schooldagen en een eindeloze cirkel van vernederend werk en werkloosheid.»

— Stephen Davis in *Reggae Bloodlines* —

Het verzet van de naoorlogse jongere in het westen vertoont gemeenschappelijke kenmerken met het verzet van een jonge beschaving, de zwarte bevolking. Uit Jamaica, dat eiland onder Cuba en naast Haïti en die broeikas van invloeden — 90% ex-negerslaven, 3% ex-Oostindische kontraktarbeiders, 1% blanke ex-kolonialen en nog wat Chinezen, Joden, Libanezen... — stulpte een cultuur die een religie werd, de Rastafari. De Rastafari-kultus was zowel geschraagd op de verschrikkelijke armoede en de onmenselijke uitbuiting als op de hoop dat materiële te overschrijden en terug te keren naar het geboorteland, Afrika. De onderbouw van hun geloof vonden de Rastafari's wonderwel in het produkt dat de westerse overheerser als moraal- en zelfbevestigingscodex aan zijn slaven voorhield, de Bijbel. «Het Beloofde Land, de Babylonische gevangenschap, het uitverkoren volk, het straffen van de slechten en de beloning van de goeden» kregen zodoende bij de Rastafari's een andere betekenis en inhoud. In de persoon van Haile Selassie I, die in 1930 de keizerstroom van Ethiopië veroverde, zagen de Rasta's een vervulling van de Bijbelse profetiën. De Negus van Ethiopië werd aldus de verlosser van de zwarte bevolking en diegene die de terugkomst van alle zwarten die buiten Afrika verbleven voorbereide.

Roger Mais (1905-1955) speelde zowel een rol in de politieke bewustwording en de onafhankelijkheidsvererving van zijn Jamaicaanse landgenoten, dit als lid van de People's National Party, een vaag marxistische partij, als in hun kulturele bewustwording, dit door zijn proza en poëzie. Al moeten we eraan toevoegen dat hij met dit laatste doel eerder de buitenwereld bereikte, omdat de meeste Jamaicanen ongeletterd waren. In zijn eerste belangrijke roman *The Hills were Joyful Together* klaagt hij de erbarmelijke leefsituatie van de arbeiders aan. Het boek verhaalt het leven op een yard — een soort konglomeraat van kleine huisjes en hutten rond een gemeenschappelijk plein. Twee hoofdpersonages dragen kenmerken van het zich evoluerende

Rasta's: de «dreadlock soldiers»: van Addis Abeba tot Brixton

Rastafarigeloof. Enerzijds heb je Surjue, een nonchalant type, die in de gevangenis terecht komt en bij een ontsnapingspoging wordt neergeschoten. In de materialist Surjue projekteert Mais de hoop op een betere toekomst en het besef dat je ondanks het steeds dreigende noodlot je leven in eigen handen moet nemen. Tegenover en tegelijk complementair met Surjue staat een andere yardbewoner, Ras, lid van de Rastafari-kultus, die de liefde en vrede predikt. Zijn boodschap zorgt ondanks de dramatische gebeurtenissen voor een solidariteit tussen de bewoners van het erf. Het personage van Ras wordt in een volgende roman van Mais, *Brother Man* (of *Bra'Man* in het Jamaicaans) verder uitgewerkt. Maar zoals Mais vervreemde van zijn achtergrond — hij emigreerde naar Engeland — zo heeft de zwarte Messias Bra'Man met zijn idyllische en naïeve denkbeelden niet veel meer te maken met wat de Rasta's werkelijk voorstonden. Bra'Man werd een genezer, een soort religieuze zwerver die geen gevoel meer had met de aardse onrechtvaardigheden.

Niet alleen Roger Mais emigreerde naar Engeland. In de 50-er jaren weken een

groot aantal Jamaicanen uit. Geschoold of half-geschoold, bereid te werken en op zoek naar rust. Hun muziek werd de ska, het woeste, prettige dansritme. Maar de generatie die na hen, in de 60-er jaren, van Jamaica uitweek, was verbitterd. Ondanks de onafhankelijkheid van Jamaica in 1962 bleef het land arm. In Engeland zochten ze de oplossing voor hun materiële problemen. De desillusie was groot. Het Britse Rijk bestond alleen nog maar in de aardrijkskundeboeken. De kansen op werk waren klein, de houding van de Brit vijandig.

Wanhoop tekende de tweede generatie Jamaicaanse inwijkelingen. Wanhoop die zich uitte in spanning, onlusten en rellen, in het vormen van ghettos en in het veruiterlijken van hun eigenheid en de hopeloosheid van hun positie.

Zo werd de bontgekleurde outfit, de ledere schoenen en het Tatti-hoedje van de «rude boy» — de individuele rebel die aanknopingspunten vond bij de levenswijze van de mod — vervangen door de gebreide muts, de «tam», (liefst in de drie kleuren van Jamaica: rood, geel en groen), de kleding in wol of katoen of door kaki-legeruniformen, guerillapakken. De «dreadlock» kwam in de plaats van het kortgeknipte haar van de rudie. De «dread» had zijn wortels in de zelfverzekerde houding, de Bijbelse toorn, het vreesaanjagende waarmee de eerste Rastafari's het gezag schokten. De haarstijl was bedoeld als imitatie van de haardracht van sommige Oost-Afrikaanse stammen en ging tevens terug naar de Bijbelse kracht die aan het haar gegeven werd. De «dreadlock» werd aldus het symbool van de Rastafari.

Met de reggae werd religie muziek en de «sound-systems», de diskoteken en clubs waar reggae vloekte uit 1000 watt boxen, werden de nieuwe heiligdommen van de zwarte jeugd. De mythologie van het Beloofde Land dreunde bij elke drumstoot, zoals ze dat al eeuwen op de trommels in Afrika deed. Reggae: een domineren van de baslijn, verweven met het relaxte van de ganja (marihuana). Zelfs in zijn van alle franjes ontdane naakte ritme, de «dub», maar vooral in de «talk-overs», de «dub» met strijdpoezie rond «zwarte» problemen, klinkt de reggae provocerend. Dankzij de reggae en haar voornaamste komponist/zanger Bob Marley werden de Rastafari's en de toestand in Jamaica eventjes wereldnieuws. Maar de Bijbelse bedreiging werd snel een «dreadlock holiday».

Ronald Grossey

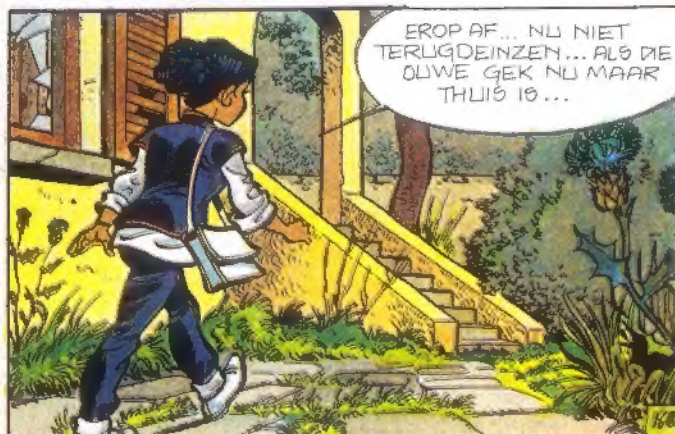

Bibliografie:

Stephen Davis — *Reggae Bloodlines* London/Kingston, Heinemann Educational Books, 1979.

Roger Mais — *The Hills Were Joyful Together en Brother Man* — London/Kingston/Port of Spain, Heinemann 1974 en 1981.

CP Zwaandse

POKERVROUW

© Boudier

WAT?

VAAGTES... IK BEN NET
TERUG... IK WAS OP
VAKANTIE...

TJA... JE BENT NIET VERANDERD: ALTIJD
ONDERWEG! NOU, IN GAROEDA IS HEEL WAT
LOOS OP DIT MOMENT... EN JOUW KRIS ZOU
WEL EENS DAAR VANDAAN KUNNEN KOMEN...
DIT WAPEN IS VERVLOEKT... WIE HET BEZIT
ZAL BIJNA ZEKER EEN GEWELDDADIGE
DOOD STERVEN... HET ENIGE MIDDEL OM
DARAAN TE ONTKOMEN IS HET VOOR-
WERP TERUG TE BEZORGEN AAN DE
GENE DIE HET JOUW BEZORGD
HEEFT...

HM... HEB JE WEL
EENS OVER GAROEDA
GEHOORD?

SSSSST!

GA DOOR...

...IETS ANDERS IS ONMOGELIJK...
ZINLOOS HET TE VERKOPEN OF TE
VERNIETIGEN... MAAR ER IS IETS
ERGER: DIT SOORT WAPEN KAN JE
HEEL SNEL WAANZINNIG MAKEN OF JE
TOTAAL AFWANKE-
LIJK MAKEN VAN.

WACHT! IK
GELOOF DAT IK...

DOOP ZE! DOOP ZE!

TE LAAT!

HELA! WAT KRIJGEN
WE NOU?

VESEPRAAL!
KIKK UIT!

MAAR IK... IK
PROTESTEER... IK...

POKERVROUW

C. J. J. J.

POKERVROUW

Amicaal

POKERVROUW

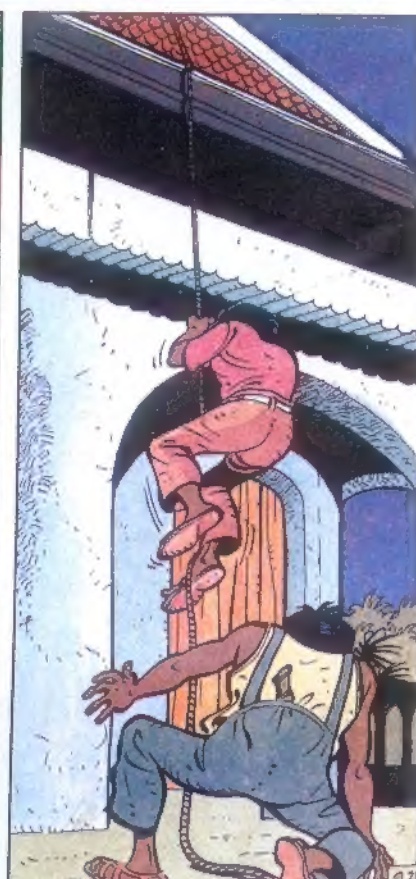
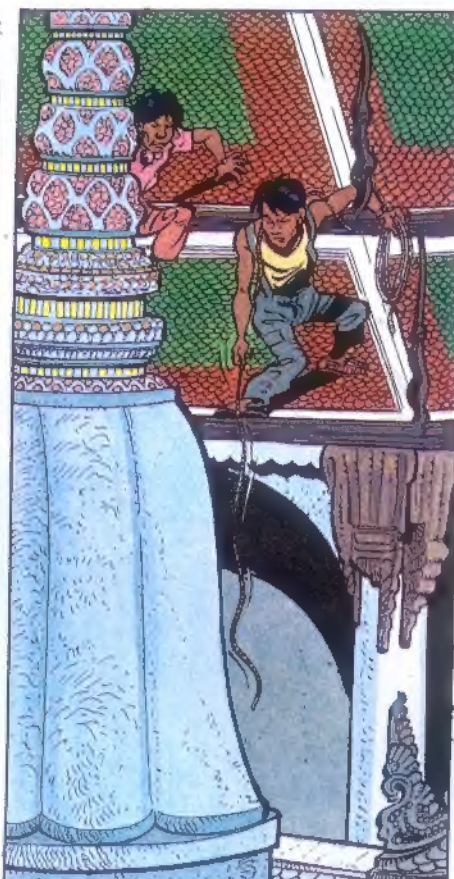
EXTRA
VERHAAL
LANG

KALM MAAR, JUFFIE...
HIT IS ALLEEN FLAUWGEVAL-
LEN... HM... WE MOETEN DE
POKER ROEPEN...

WAT GEBEURT ER DAT VAN BELANG KAN ZIJN VOOR
LAURENCE...? IK MOET HET ABSOLUUT WETEN...

VERVOLG ACHTERAAN IN DIT NUMMER

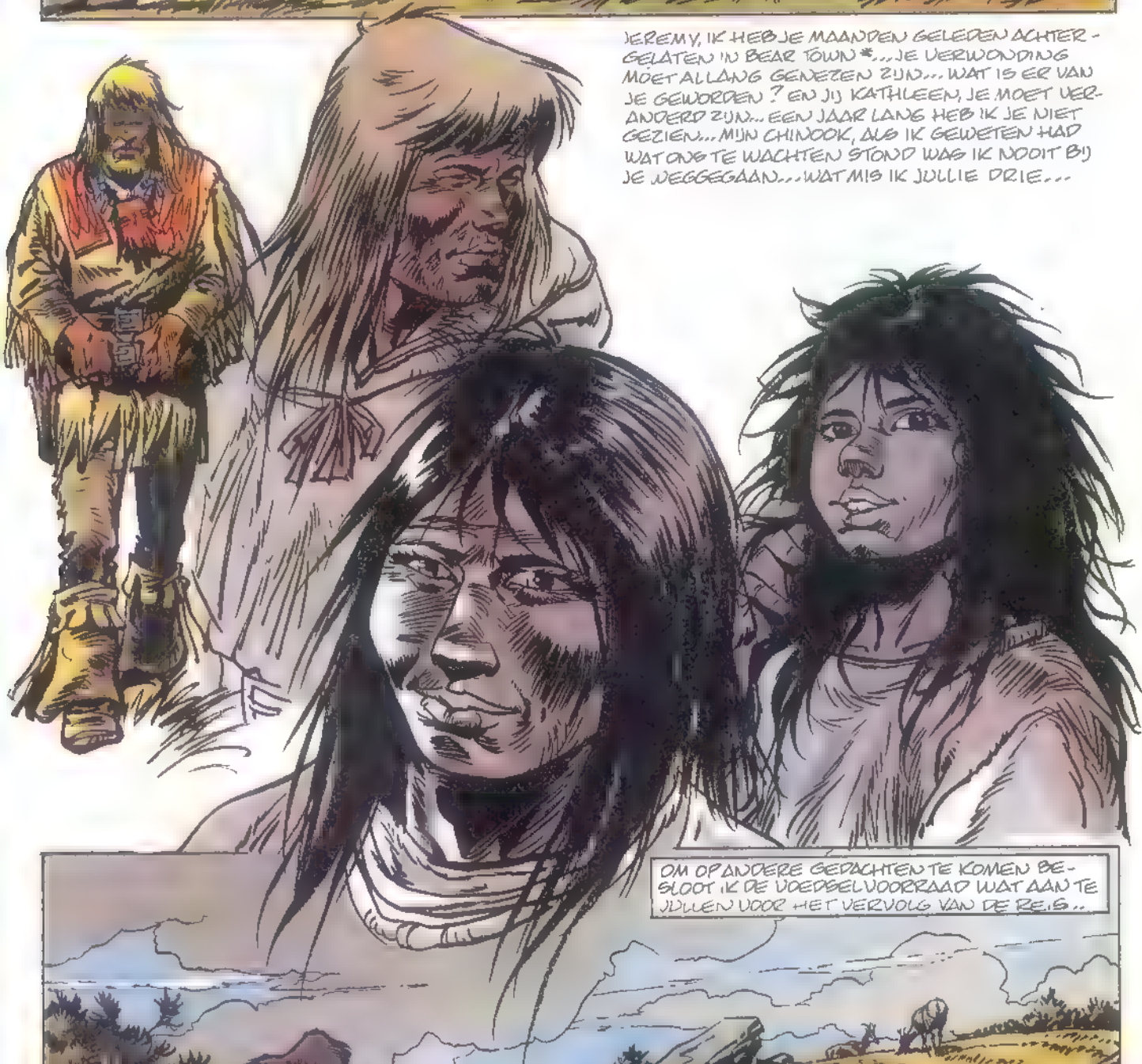
BUDDY LONGWAY

SAMENVATTING: Buddy helpt Mar ska bij de bevalling. De geboorte van zoon Joseph wordt 's avonds uitbundig gevierd.

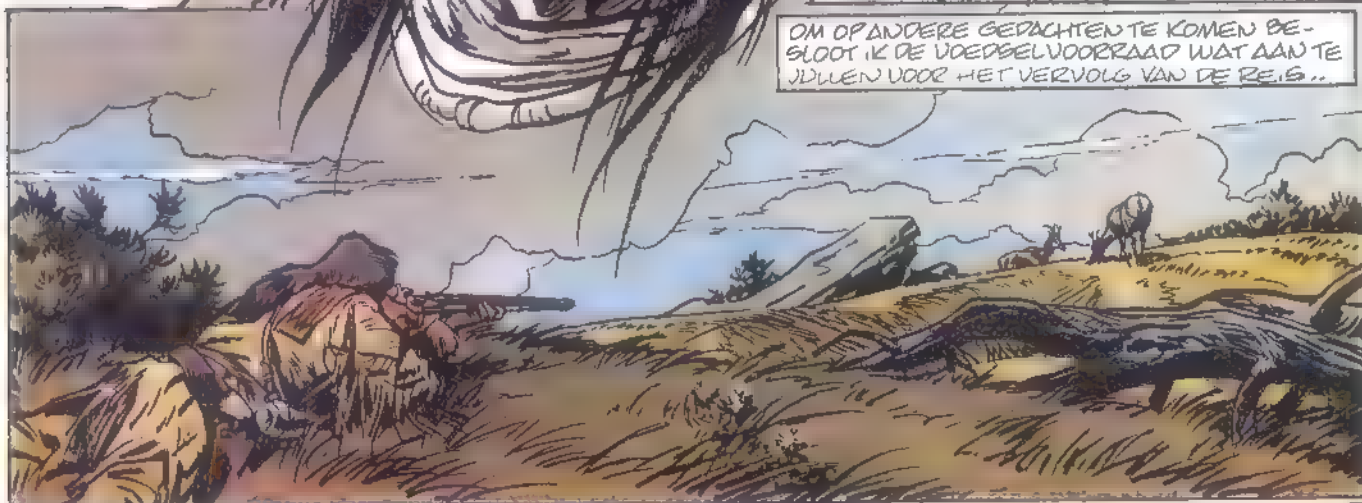
MIJN HOOFDPIN DE VOLGENDE DAG GING VERGEZELD VAN EEN BEHOORLIJKE DEPRESSIE... DE GEBOORTE VAN JOSEPH HERINNERDE ME AAN MIJN KINDEREN...

JEREMY, IK HEB JE MAANDEN GELEDEN ACHTERGELATEN IN BEAR TOWN *... JE VERWONDING MOET ALLANG GEZETEN ZIJN... WAT IS ER VAN JE GEWORDEN? EN JIJ KATHLEEN, JE MOET VERANDERD ZIJN... EEN JAAR LANG HEB IK JE NIET GEZIEN... MIJN CHINOOK, ALS IK GEWETEN HAD WAT ONZE TE WACHTEN STOND WAS IK NOOIT BIJ JE NEEGEGAAN... WAT MIS IK JULIE DRIE...

OM OP ANDERE GEDACHTEN TE KOMEN BESLOOT IK DE VOEDSELVOORRAAD WAT AAN TE ZIJN VOOR HET VERVOLG VAN DE REIS...

* Z.I.E. "DE WRAAK"

BUDDY LONGWAY

DERIB

RUSTIG GINGEN WE WEER OP WEG, EN EEN
PAAR DAGEN LATER...

IK DACHT DAT... REES
JE UR JE DOORGANG
OVER MIJN GEBIED
HADDEN TOEGESTAAN...

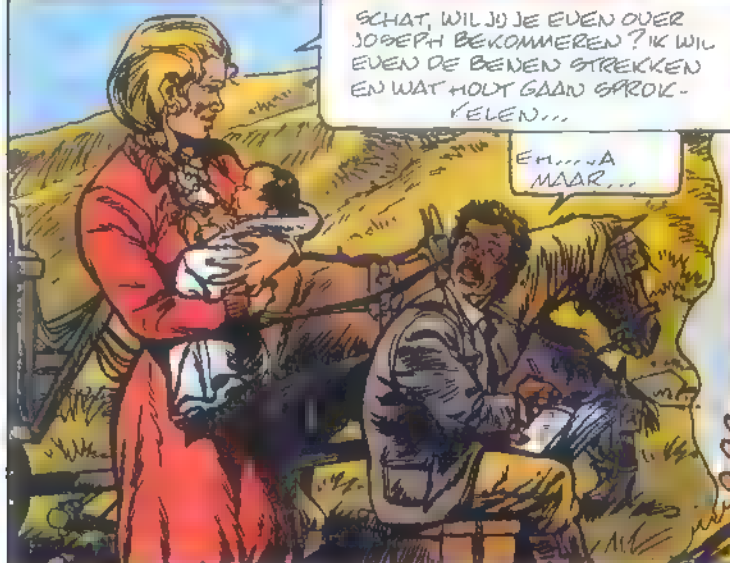
DAT KAN JERANDEREN VAN
CLAN TOT CLAN. JE KUNT
NOOIT VOORZICHTIG GENOEG
ZIJN...

...EN OMDAT JE ME ZE, DAT JE
IN MIJN DORP, HIER VLAKEN,
OVERNACHT HEBT...

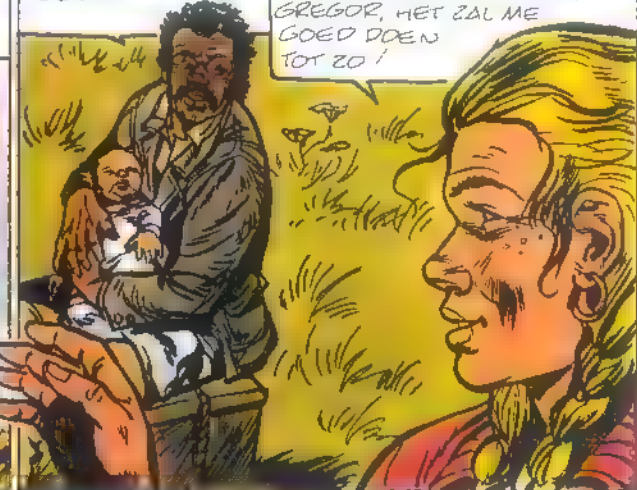

SCHAT, WIL JIJ JE EVEN OVER
JOSEPH BEKOMMEREN? IK WIL
EVEN DE BENEN STREKKEN
EN WAT HOLT GAAN SPROK-
KELEN...

EH... A
MAAR...

... S DAT WEL VERSTAND, G. MARSKA? ZO KORT
NA DE
BEV...

MAAK JE GEEN ZORGEN,
GREGOR, HET ZAL ME
GOED DOEN
TOT ZO!

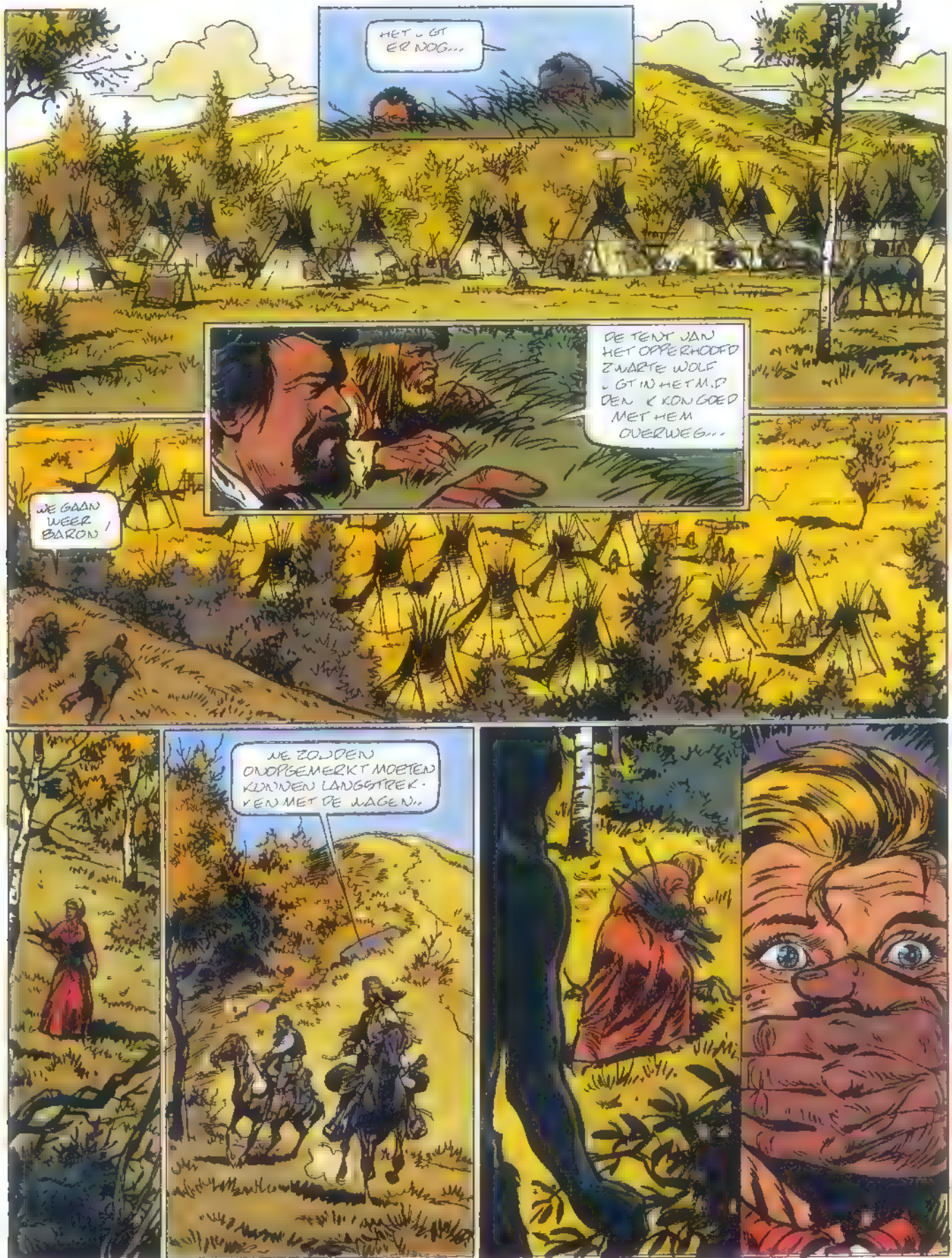
HET LAG
ACHTER
DIE
HEUVEL...

LAAT DE PAARDEN
MAAR HIER...

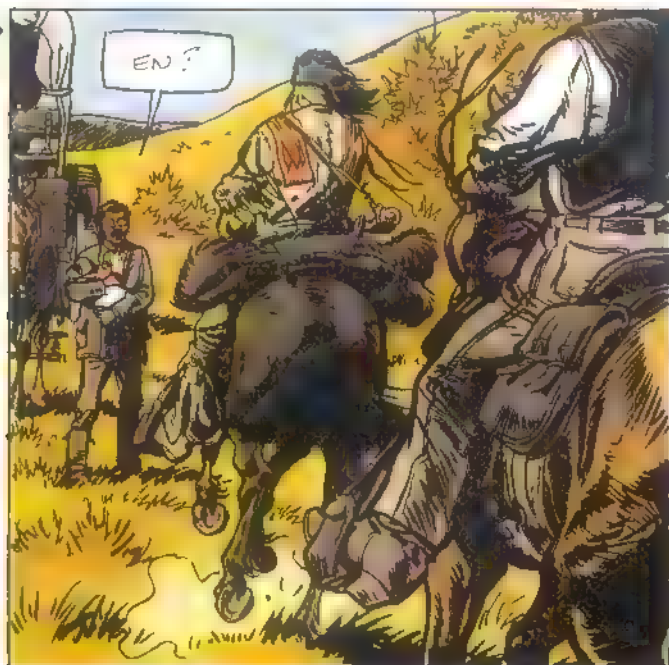

BUDDY LONGWAY

"DE WILDE WIND"
WAAIT
BIJ JE BOEKHANDELAAR!

EN?

ALLES JIJT RIJDT G
EEN KLEINE OMWEG
IS VOLDOENDE OM ZE
TE ONTWIKKEN ..

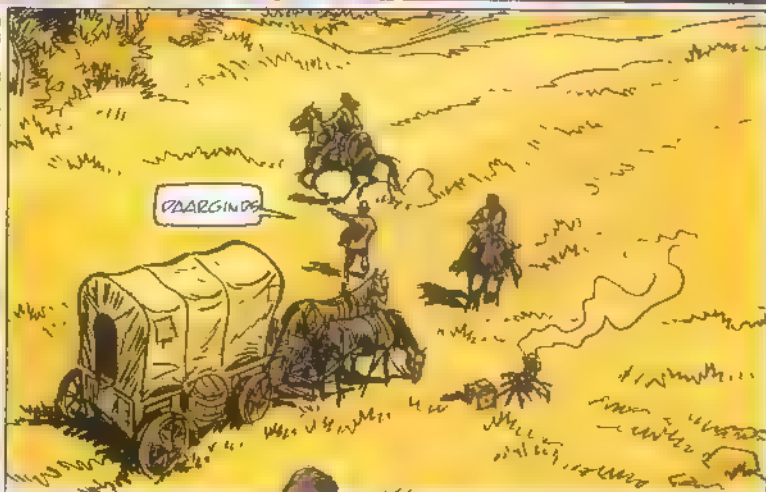
KZE MARSKA NIET ?
RIJST ZE IN DE WAGEN ?

EH...
NEE...

ZE IS HOUT GAAN
ZOEKEN... ZE
WILDE EEN BEETJE
WANDELEN...

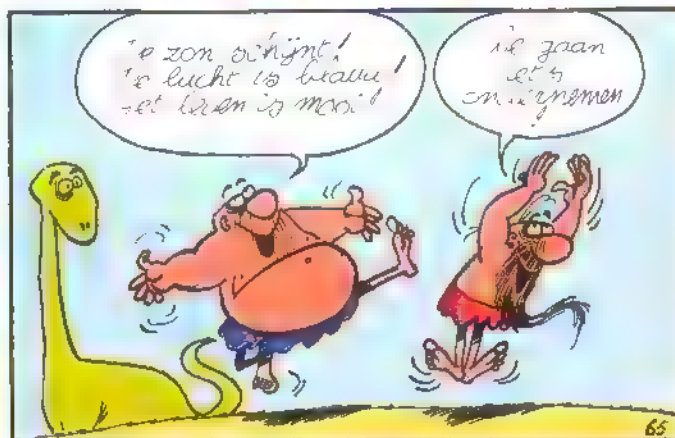
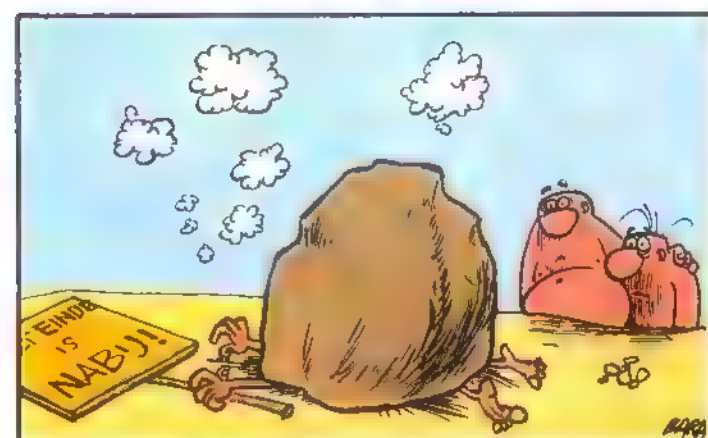
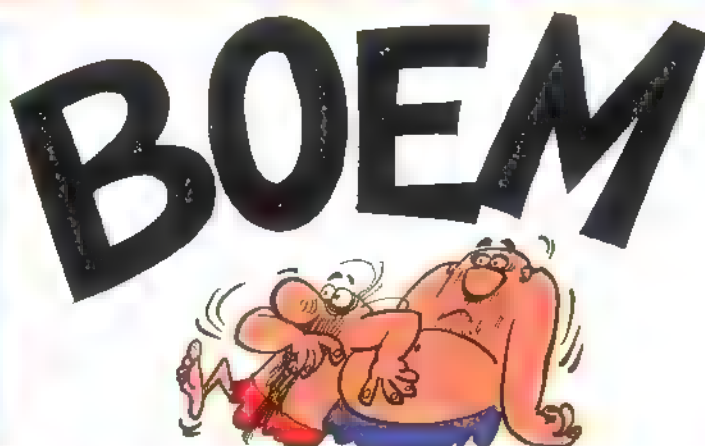
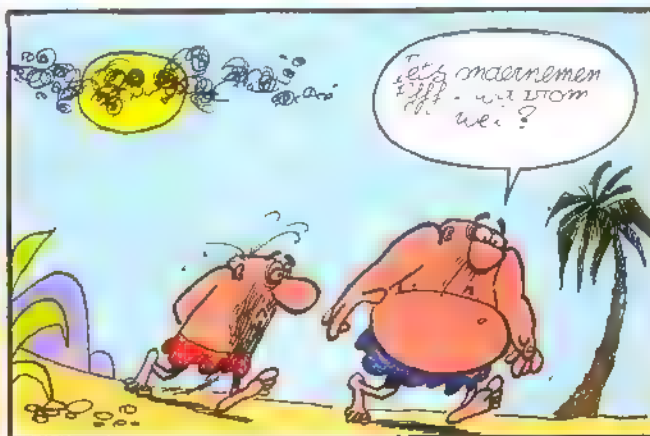
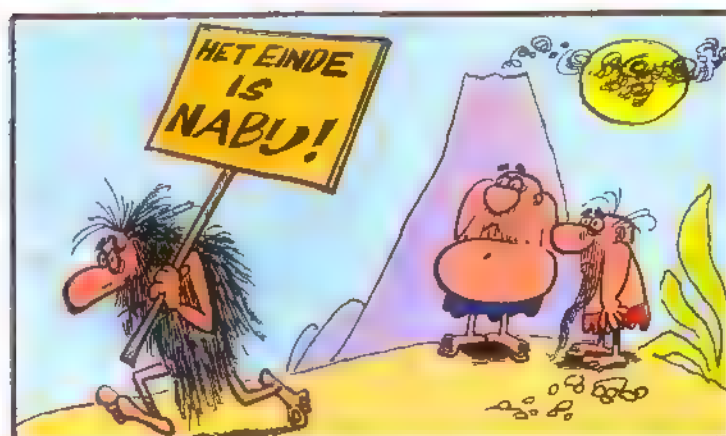
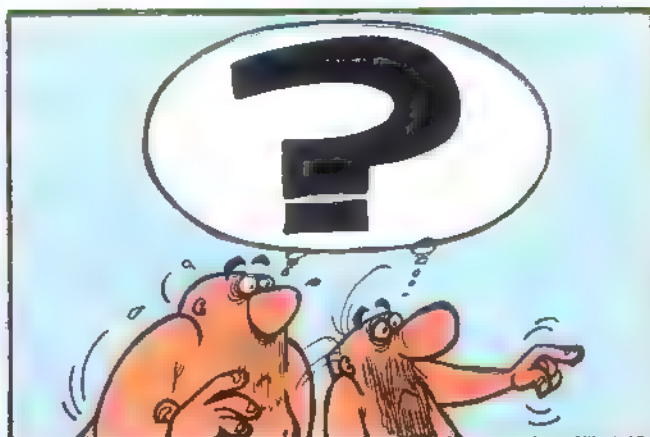
WELKE KANT GING
ZE UIT ?

VAARGING

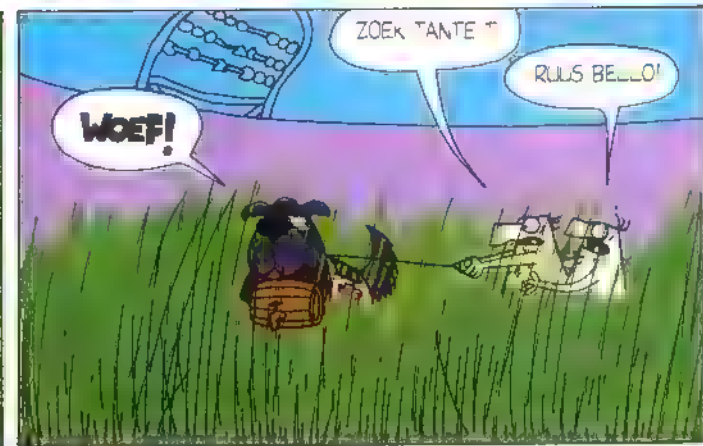

Knuddle in AFRIKA

ALLES GOED EN WEL MET FORMA ZULT U DENKEN, MAAR HOE ZIT HET NOU MET KNUDDLE? WELNU KUK EN HU VER ALS WE TERUGGAAN NAAR HET KNUDDESTAD ON WAAR DOOR HET ONTBREKEN VAN DE NODIGE FINANCIËLE ARMSLAG, WEL HET EEN EN ANDER S GEBEURD.

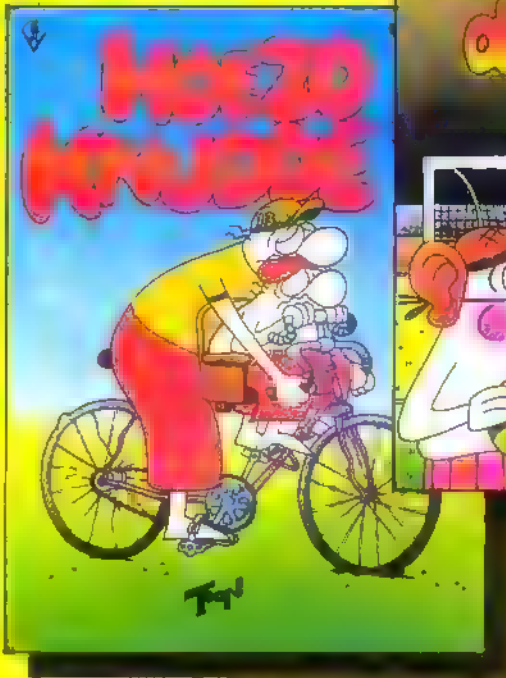

UITGEVERIJ DE VRIJBUITER PRESENTEERT:

KNUDDE

Toon's
NIEUWSTE
STRIPALBUM

IN DE SERIE KNUDDE ZIJN VERSCHENEN:

1. Knudde Thuis
2. Knudde naar Argentinië
3. Knudde naar IJsland
4. Zwaar Knudde
5. Knudde naar Frankrijk
6. Knudde naar Amerika
7. Knudde in Amerika
8. Knudde met een rietje
9. Knudde Zootje
10. Smallroom dancing bij Knudde
11. Knudde wat de klok slaat
12. Knudde antiek
13. Hoezo Knudde
14. Knudde met de pet op
15. Een Knudde team

5,95

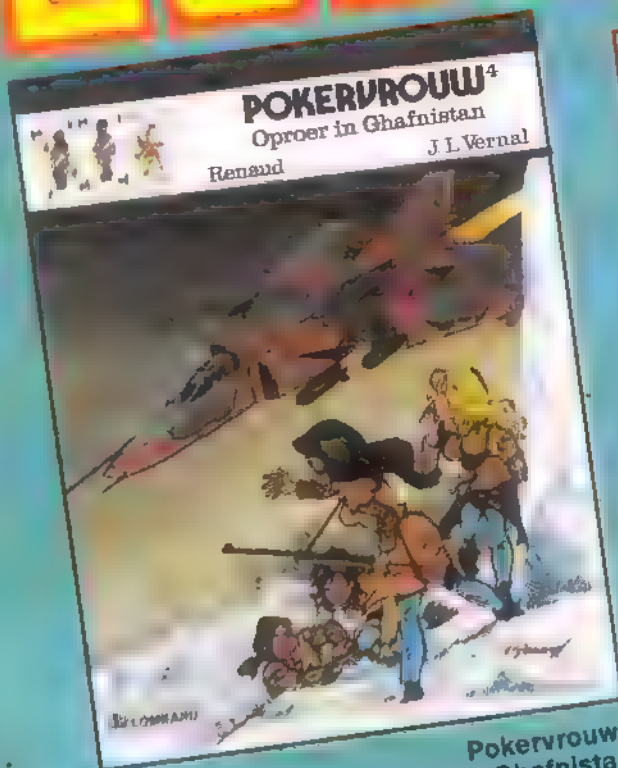

Overal verkrijgbaar!

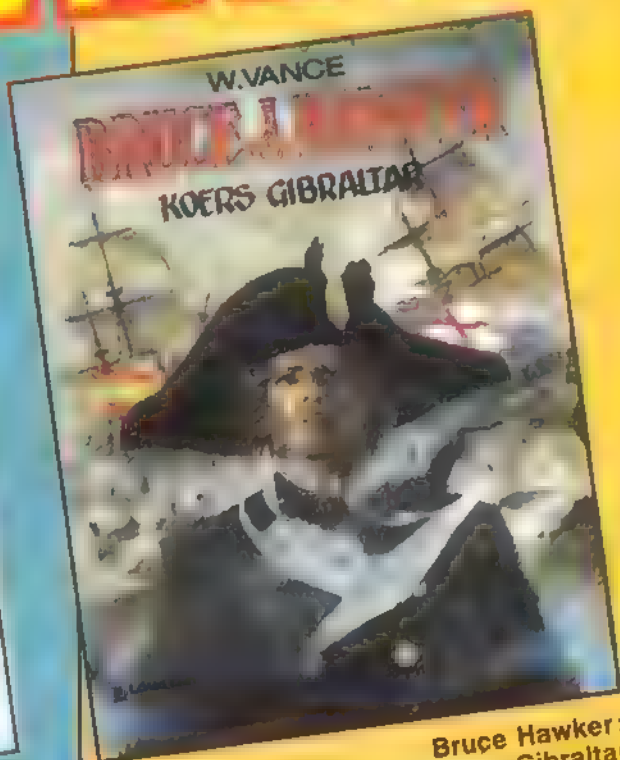
NIEUW BIJ

COMBARD

Chlorophyl:
Gemengd Nieuws
door Dupa
en de Groot - nr. 8
48 pagina's
in kleur

Pokervrouw:
Oproer in Ghafnistan
door Renaud en J.L. Vernal - nr. 4
48 pagina's in kleur

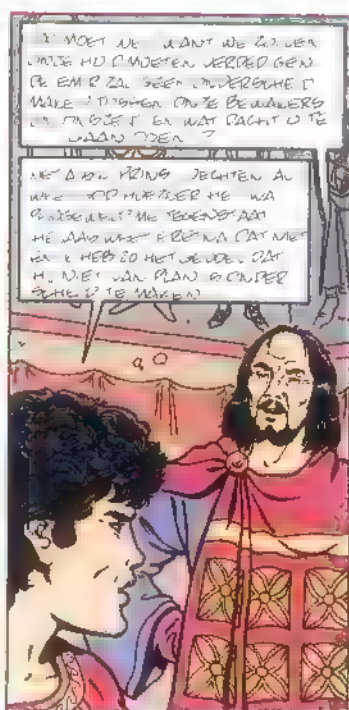
Bruce Hawker:
Koers Gibraltar
door Vance - nr. 1
48 pagina's in kleur

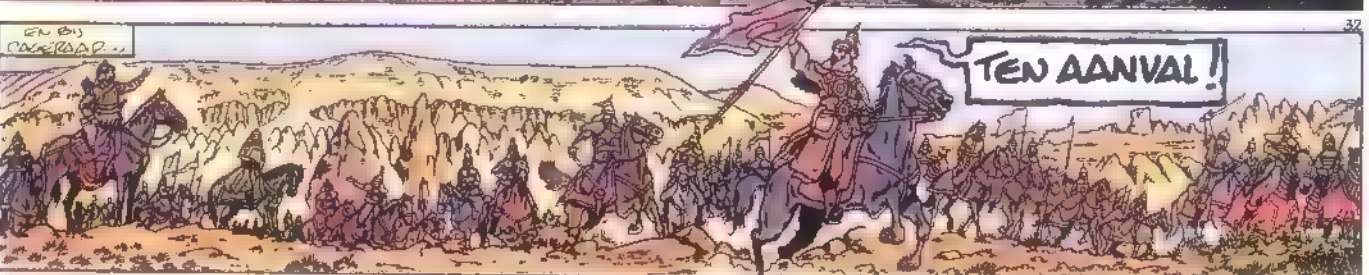
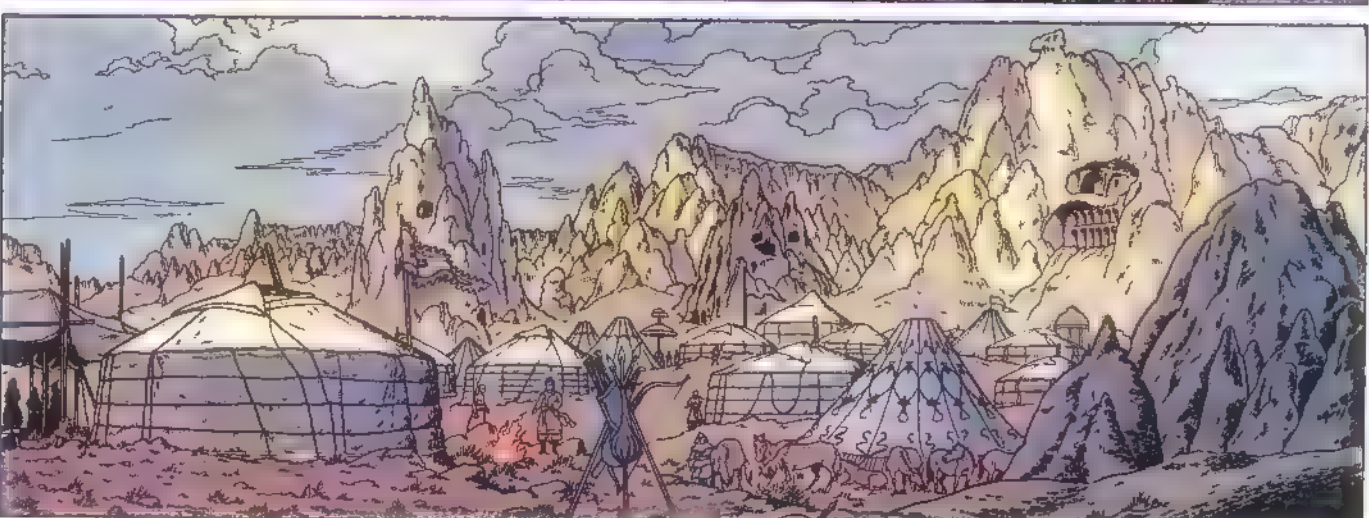
Volbloeden
door Franz
Reeks "Kaleidoscoop"
64 pagina's in kleur

**NU BIJ
UW
BOEKHANDELAAR!**

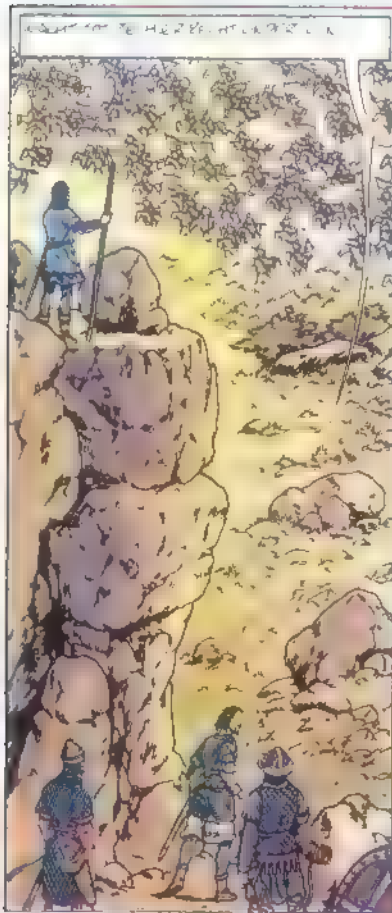

BEAUMONT HAT ZICH NIET VERGOT ALS HET LAATSTE DAG. HET DOOPT ACHTER DE ROEG VAN JERUPE NEEMT EEN ENORME MENDEZENEE ETC. EN NO
CONDOM DE ROEGEN AN KRAMA

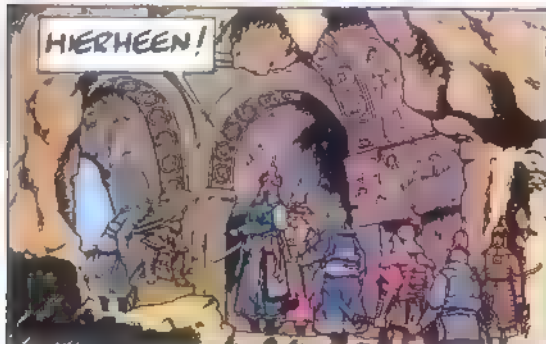

NU!

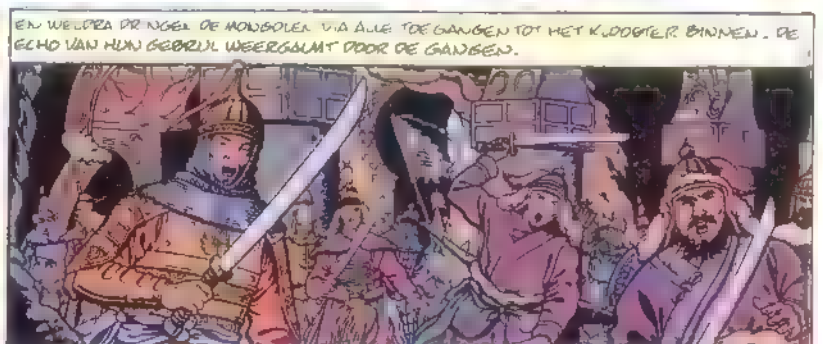

HAND... DE...
... DE...
... DE...
... DE...

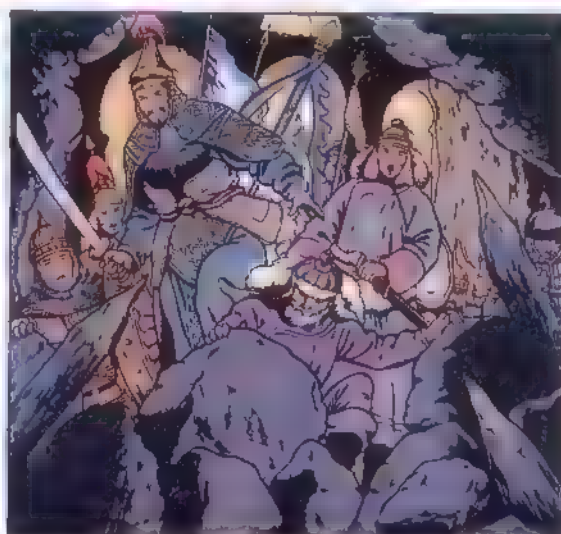
DE...
... DE...
... DE...
... DE...

HIERHEEN!

EN WELDRA DRINGEN DE MOEDEREN VIA ALLE TOEGANGEN TOT HET KLOOSTER BINNEN. DE
ECHT VAN HUN GEBRUIK WEERGALMT DOOR DE GANSE.

DE...
... DE...
... DE...
... DE...

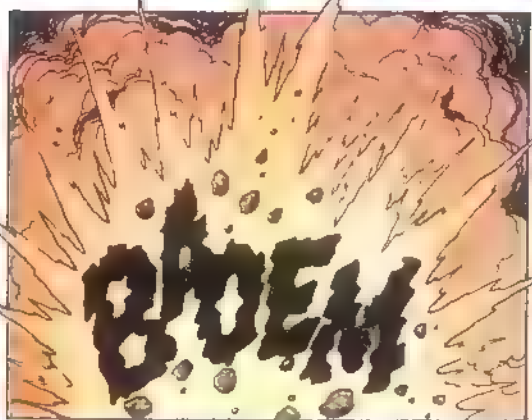
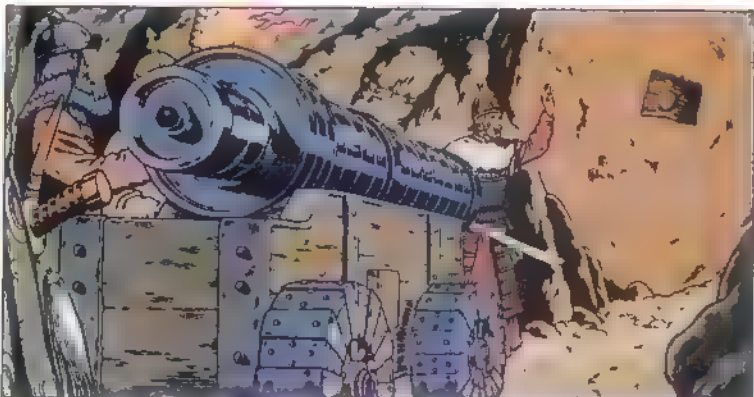
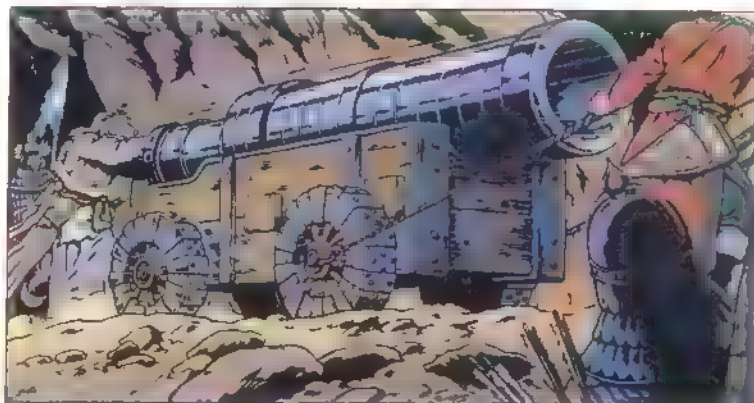

VASCO

"OCH BEEVEN DE JOORTE WES
DE ENDE. RONDE STIENEN DE
DE DOUGAND LASS MET
DIT ERVOREN."

BRENG
EEN KANON
!!

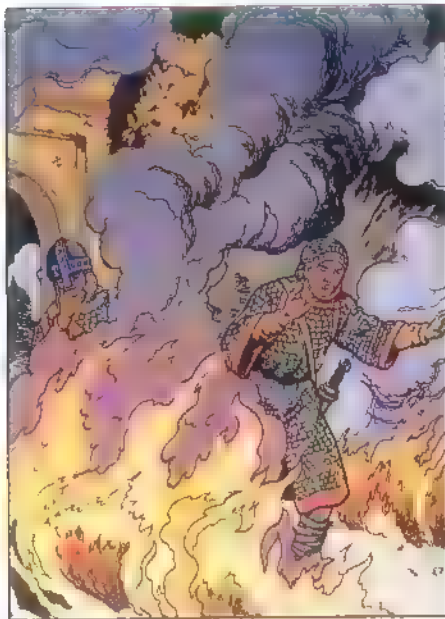
MAAR ALS DE ROOK VAN HET KANON OPTREKT ZIEN DE AZ ATER ZICH DE PLAAST TEGEN
OVER FRANKISCHE BOOGSCHUTTERS DE ZIJ AAN ZIJ EEN VERSTERKING KORMEN

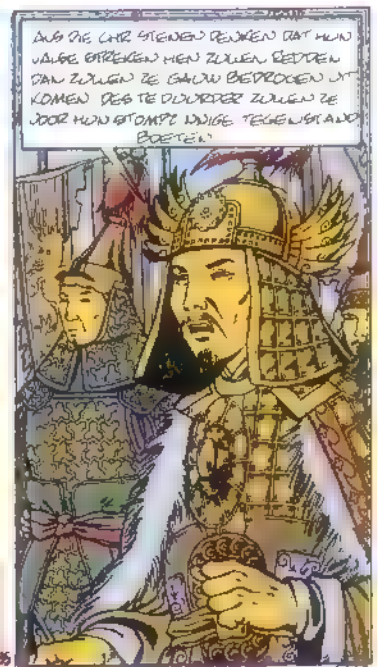
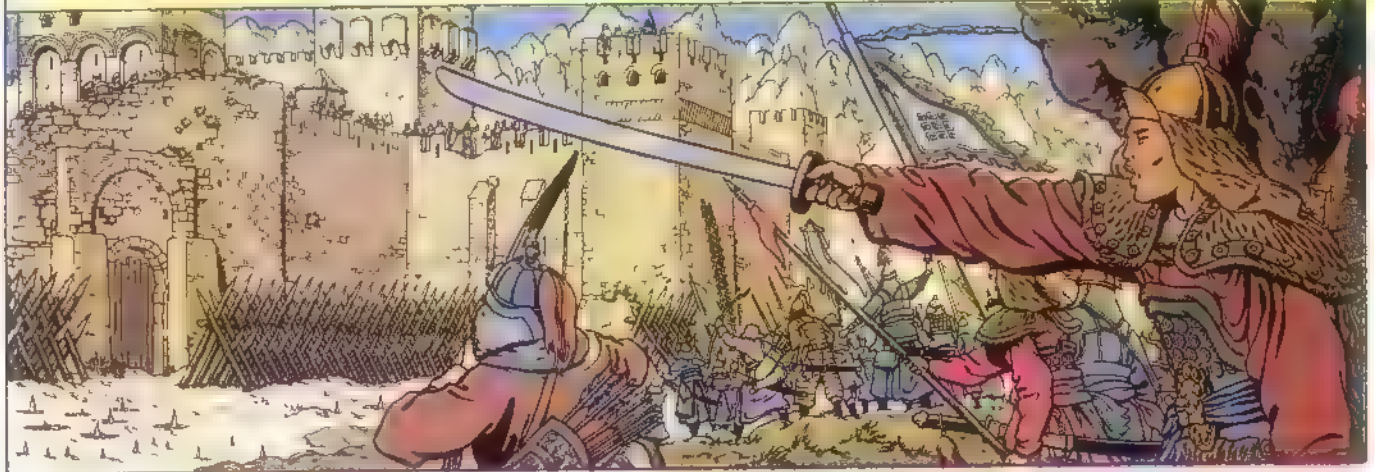
ACHTERDIT! ACHTERDIT!
BIJ HET LICHT VAN ALLAH! D'LAUGHION
PIJENKOVERS NIET LEES ZIK KOMEN ME
ER NIET DOOR! HAAL DE ARKEN BOMMEN
HERHEEN

DAN STRAAT NIET'S DE DOORTOEGT VAN DE MONGOLIEN MEER IN DE WEG BIJ HONDERDEN STORMEN DE SOLDATEN VAN EREMIJA SCHREKEND EN TEN AANVAL OP HET KLOOSTER

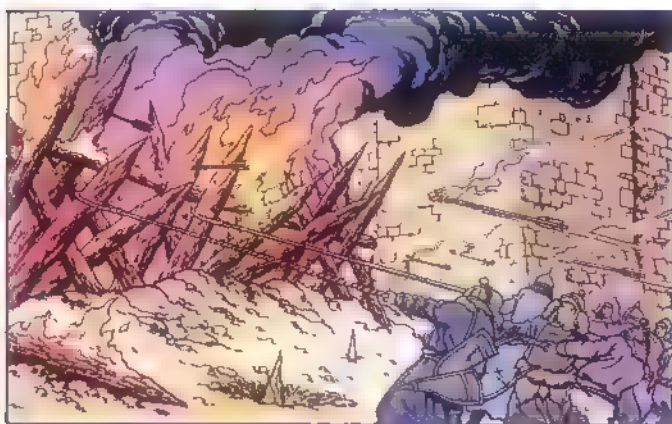
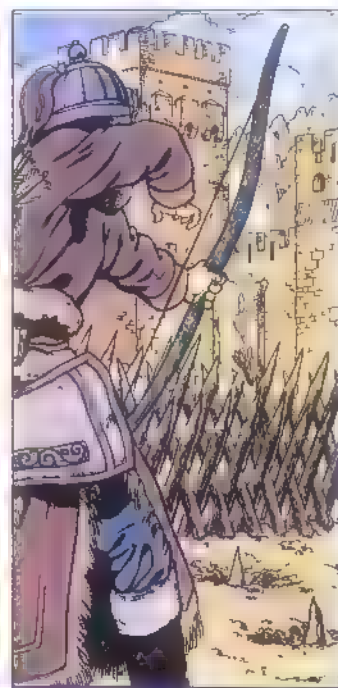
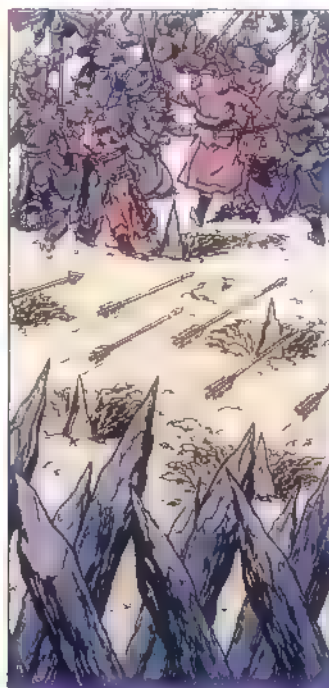
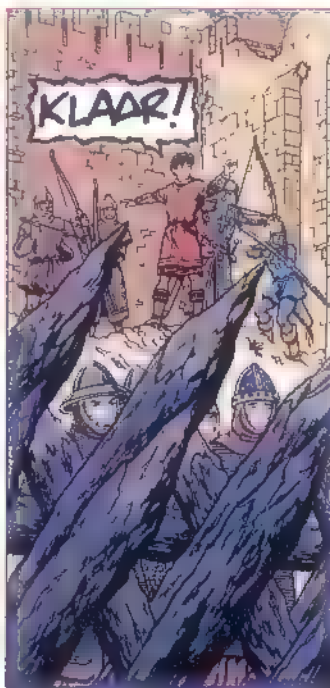

VASCO

GESCHIEDENIS EN
AVONTUUR IN MÛN
NIEUWSTE ALBUM:
"DE BYZANTIJNSE"

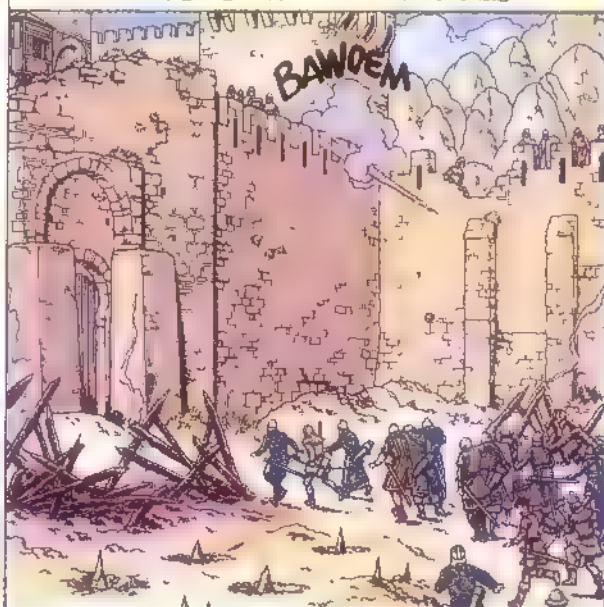

OPDIEG ZIJN ER LOOPBRUGGEN OVER
DE GREPPEL GELEGD EN DE MONGOLIEN
STROMEN OP DE DOORSTE VERDEEN
SINGWERKEN AF. BEZET DOOR EEN
LEGION VAN FRANKESE BOOGSCHUTTERS.

HERDAAR OP DE WALLEN!
WE HOUDEN HET NIET,
WE TREKKEN TERUG!

OMDIE WIK DRAGEN JAGDE EN ZIJN MANNEN, OORDER DEKING VAN
HET KONINKRIJK DAT DE AANVALLENGE OP AFTAND HOUDT, HUN
DE WONDEN BINNEN DE BESCHUTTING VAN DE WALLEN...

BANDEEM

MAAR INTUSSEN DAAR DE WET VAN DE
ZIJN DELIJKE TOREN...

Het is al meer dan een jaar geleden dat hij ons verliet. Sinds hij de «Bruine toverboon» behouden thuisbracht is onze Hugo niet meer ten tonele verschenen. En, nog onrustbarer: we kregen zelfs geen berichtje van hem. Het is waar: de Middeleeuwen liggen een eind weg, en zelfs per expresse komen berichten maar erg langzaam door. En na een hoop geduldsoefening kregen we toch wat! Einde, ik: nieuws! Zodra het krabbeltje ontcijferd was sneide Bedu naar de redactie om ons er deelgenoot van te maken. «Hugo komt terug.» riep hij uit. «Binnenkort zien we elkaar weer! Het is zeker.» Natuurlijk wekte dat onmiddellijk onze nieuwsgierigheid. Vanwaar die lange stilte? «Dat kwam,» legt zijn woordvoerder uit, «doordat hij de laatste tijd veel te doen heeft gehad. Hij heeft heel wat meegemaakt. De bouw van een kathedraal is bijvoorbeeld al niet niks. Des te meer als er een of andere

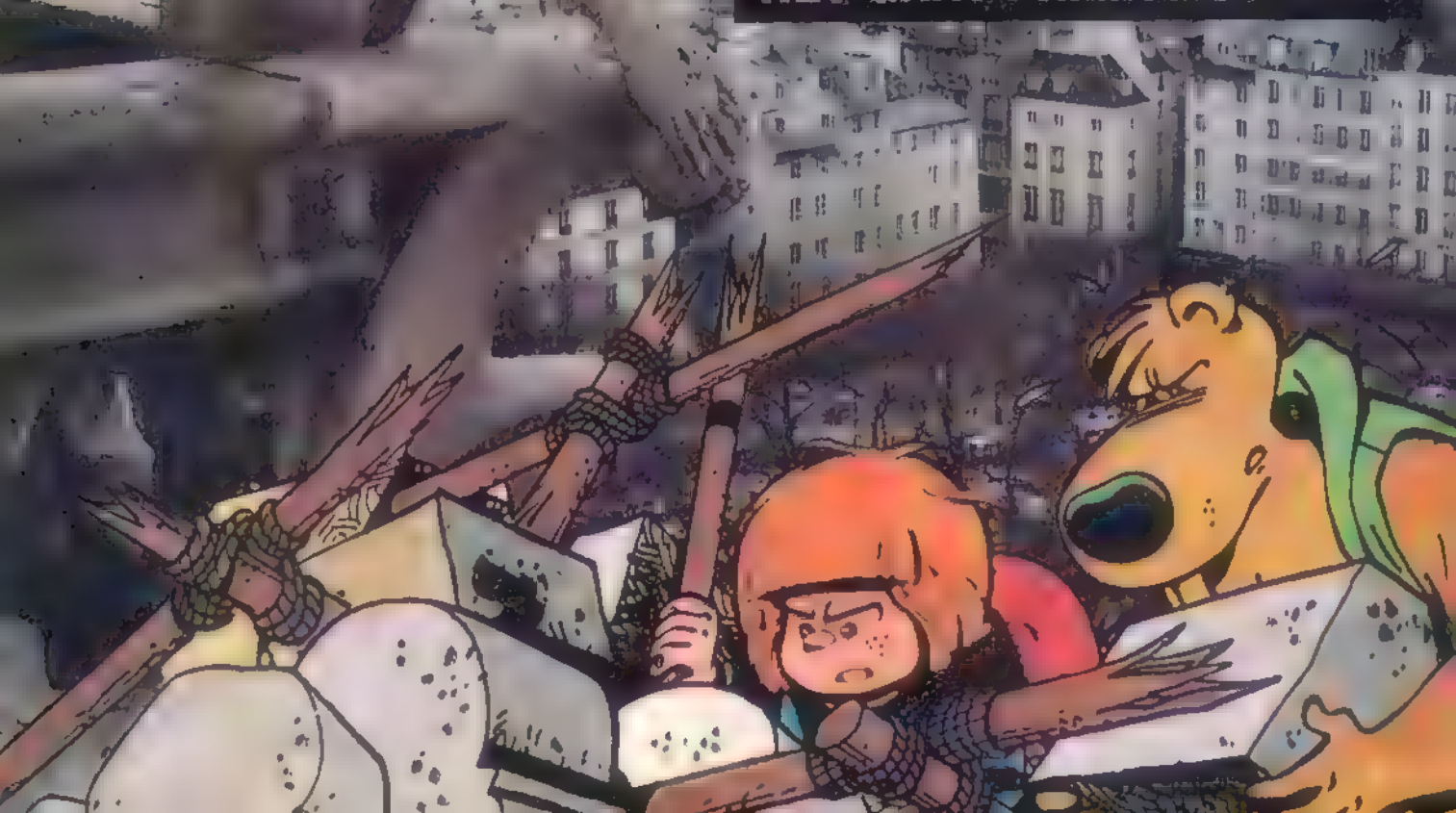

snoodaard opduikt die probeert de werkzaamheden te vertragen. Het speelt zich allemaal af in het begin van de 13e eeuw, als de Gothische bouwstijl opkomt. Dat is de tijd van de grote bouwmeesters, die die prachtige kathedralen bouwden in Chartres, Reims, Parijs, Antwerpen, Brussel, Utrecht.. Ware meesterwerken van architectuur. Zoals zoveel van zijn tijdgenoten deed Hugo mee aan de bouw van een ervan. Alles ging prima, tot het moment dat dat geheimzinnige mannetje opdook, «de dwerg van Wolvenburg», van wie niemand iets afweet. Zodra hij op de bouwplaats verscheen begonnen de problemen. Al gauw wordt hij ervan verdacht de zaak te saboteren. Maar is hij wel de echte schuldige? En zo ja, wat zijn dan zijn motieven? Het spreekt vanzelf dat ik er niets van afweet. Maar Hugo heeft me beloofd alles van het verhaal te vertellen, en het kon wel eens heel spannend worden.» «Zoals zoveel van jullie,» zegt Bedu, «ben ik nieuwsgierig naar de ontknoppen. Vooral omdat het zich allemaal afspeelt in een van de interessantste

Sla 2 blz-om

BÉDU:

**BEDANKT NAMENS HUGO,
HET GAAT PRIMA MET HEM!**

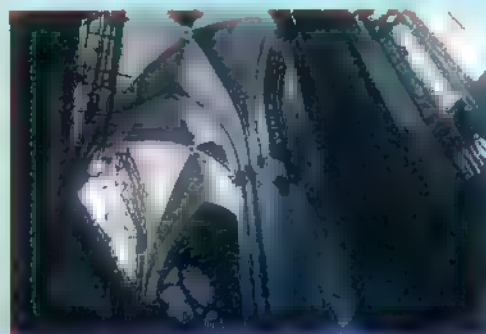
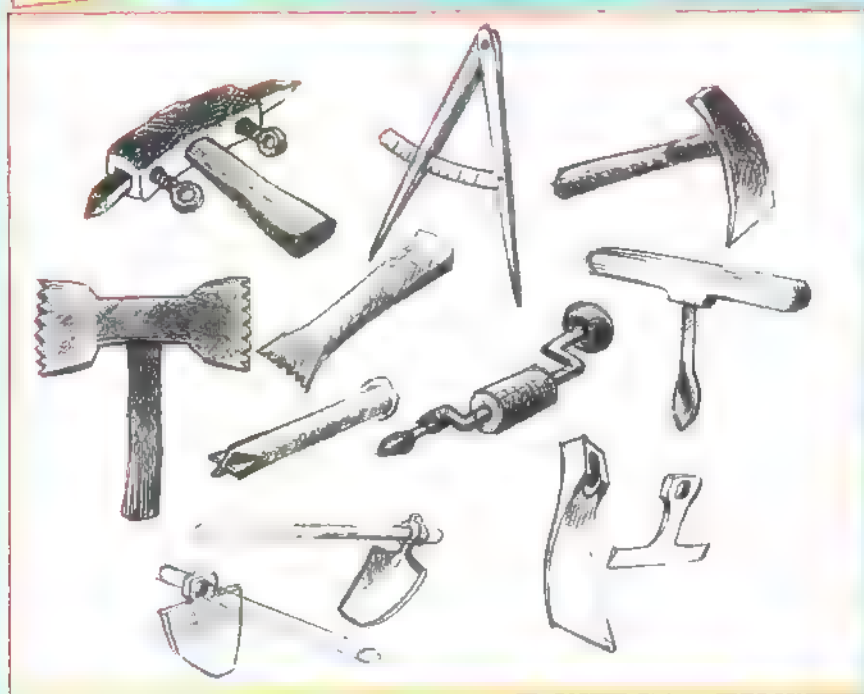
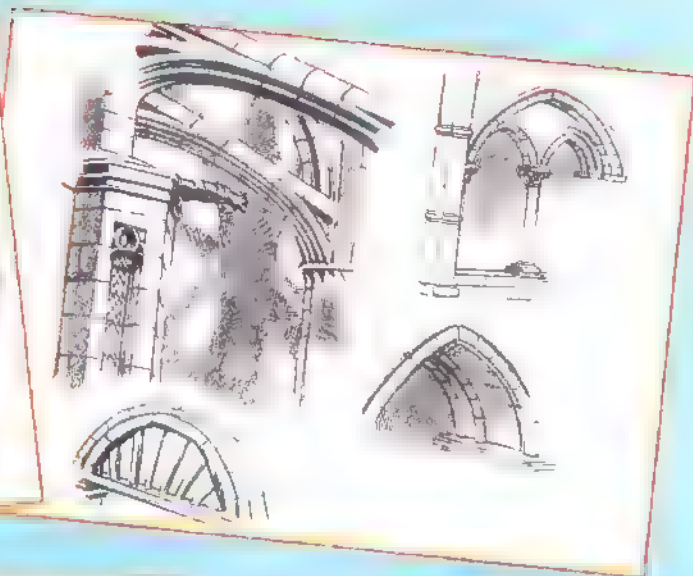
HALLO

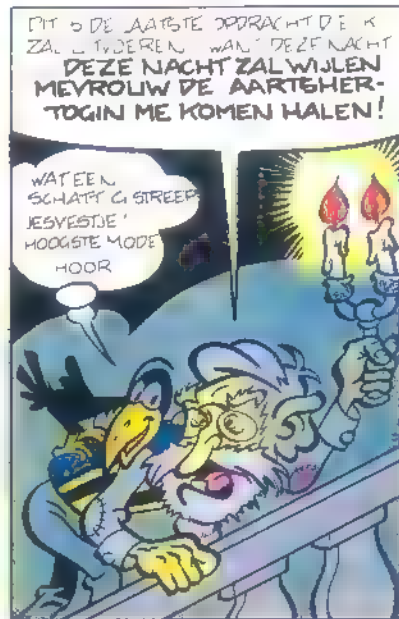
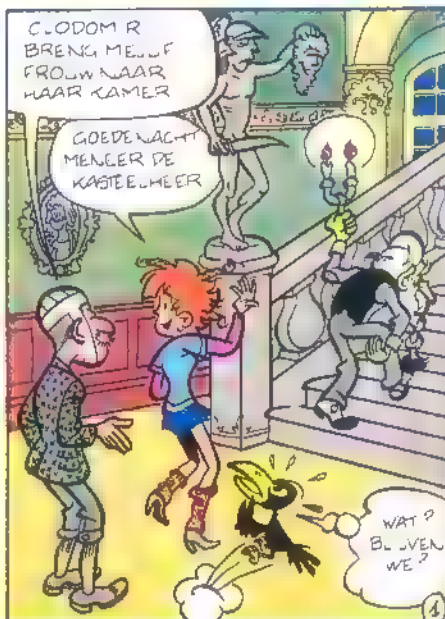
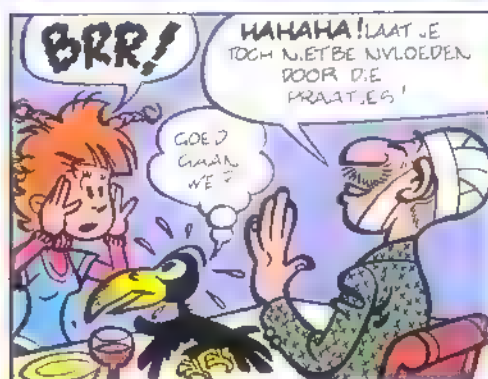
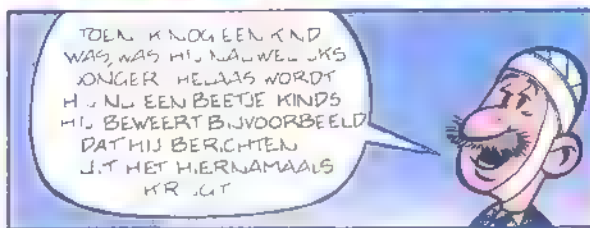
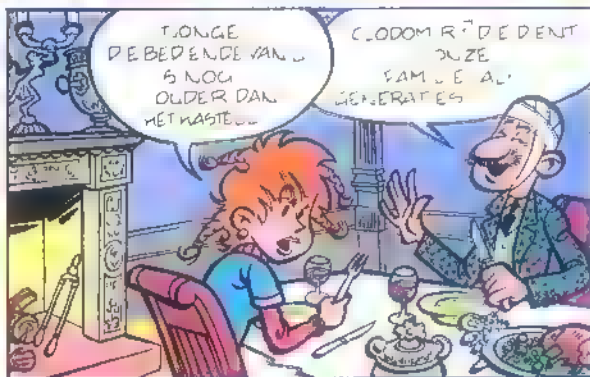
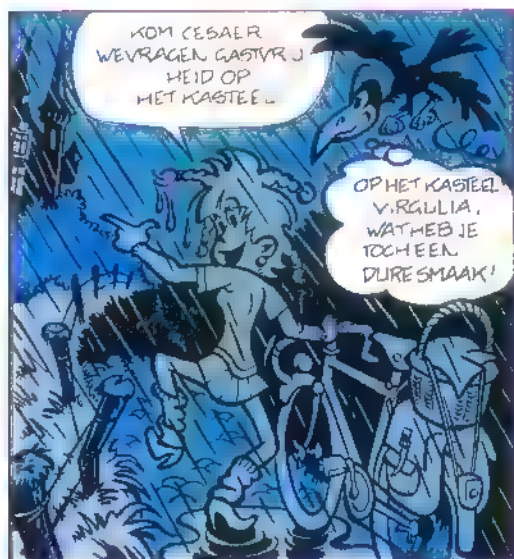
perioden uit de geschiedenis van het westen. Het was echt een geweldige tijd. Hoe een hele bevolking van een stad, alie ambachtslieden, zich inzetten om een kunstwerk van zulke afmetingen te maken, dat vind ik fantastisch! Om goed te kunnen weergeven wat dat allemaal inhield ben ik een paar kathedraalen gaan bezoeken en fotograferen. In Parijs heb ik bijvoorbeeld een aantal architectonische details van de Notre-Dame geschetst. De vindingrijkheid van die bouwers sloeg me werkelijk met verbijstering. Als je bedenkt wat voor primitieve middelen ze hadden! De kathedraal aan de bouw waarvan Hugo meedoet heeft in werkelijkheid niets gemeen met een bestaande. Kunstliefhebbers zullen er elementen in ontdekken van die van Bauvais, de hoogste, die van Chartres, de meest mystieke, die van Reims, de meest verfijnde of van Parijs, de beroemdste... Wat mij interesseerde was niet stad voor stad de wederwaardigheden tijdens de bouw te vertellen, maar in de achtergrond van het verhaal een paar leerzame feiten en verhalen in te weven met betrekking tot de zeden en gewoonten van die tijd. Het is geen

historisch verhaal. Hoewel ik me serieus heb gedocumenteerd over mijn scenario. Ik wilde gewoon dat het volledig gefantaseerde verhaal van Hugo op een authentieke basis zou berusten.» «Eigenlijk is dit nieuwe verhaal niet ontstaan uit de fascinatie die ik heb voor die geweldige monumenten. Maar,» gaat Bédou verder, «de intrige, die ik aanvankelijk bedacht had, kon prima worden aangepast aan die omgeving. Dat kader bracht me er trouwens toe de oorspronkelijke intrige sterk aan te passen. De bouw van de kathedraal leidde tot ontwikkelingen die ik aanvankelijk niet had voorzien. Zozeer dat de situatie een beetje omkeerde. Van een achtergrond werd de bouw de motor die voor de voortgang van het verhaal zorgde. Elke stap in de bouw zorgde voor een nieuwe episode, en al die episoden samen, die elk eindigen in een moment van spanning, gaven een verhaal waarin de spanning steeds groeit.» Behalve Hugo komen er natuurlijk ook andere figuren in voor. «Er is een architect, en een bisschop die opdracht voor de bouw heeft gegeven, en dan ook die vreemde dwerg. Wie zijn de

goeden en wie de slechten? Alles wijst aanvankelijk in de richting van de dwerg. Maar is hij echt wel de boosdoener? Dat mag je zelf ontdekken. En dat zal een plezierige ontdekkingsstocht zijn. Dat hoop ik althans. Want ik heb er me erg op toegelegd om ook de bijfiguren erg intrigerend te maken. Het enige humoristische element in dat alles is de malte, maar sympathieke «dubbelganger» van Hugo, die de lezers al kennen uit Hugo's vorige avonturen.» Is de Gothische kunst erg geschikt om zo'n raadsel omheen te scheppen? «Eerlijk gezegd,» geeft Bédou toe, «word ik net zo geïntrigeerd door een klein Romaans kerkje als door een schitterende Gothische kathedraal. Beide geven me, als ik me ermee inlaat, het gevoel dat de tijd heeft stilstaan. Het is te vergelijken met ons geheugen. Ons hele verleden leeft in die bouwwerken waaraan hele generaties hebben gewerkt. Als je dat bedenkt is dat even ontroerend als fantastisch. Dat ik juist de Gothische periode heb gebruikt, is omdat de bouwwerken uit die tijd spectaculairder zijn, en bovendien beter bekend.»

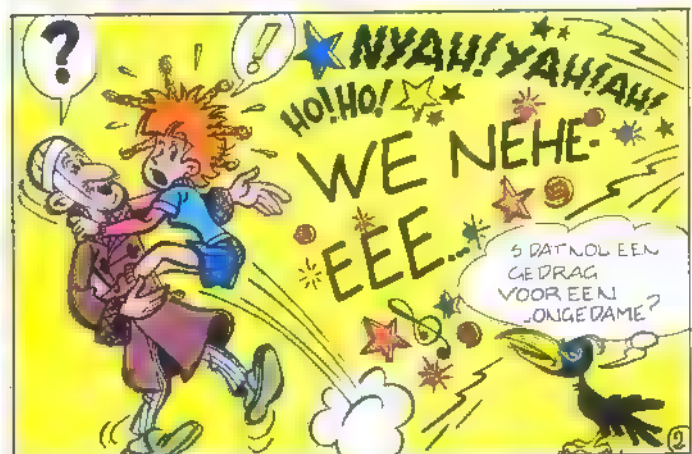
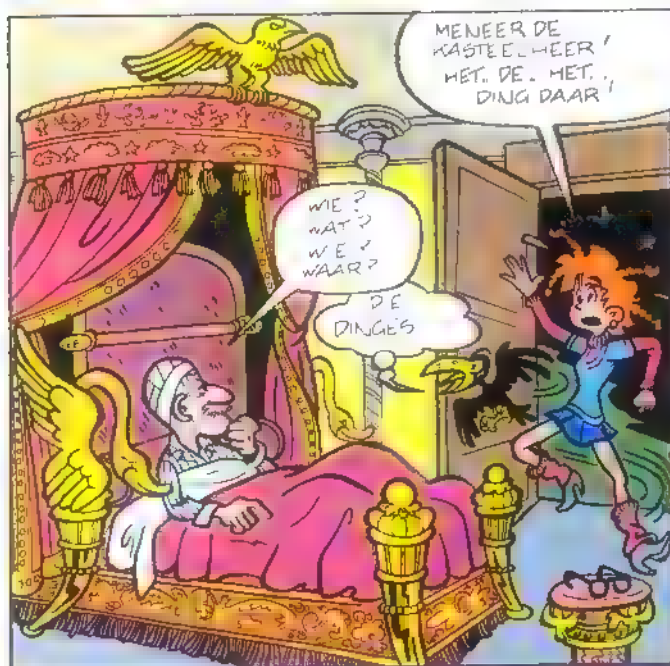
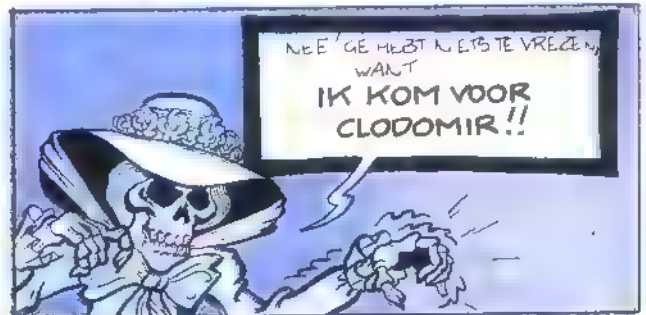
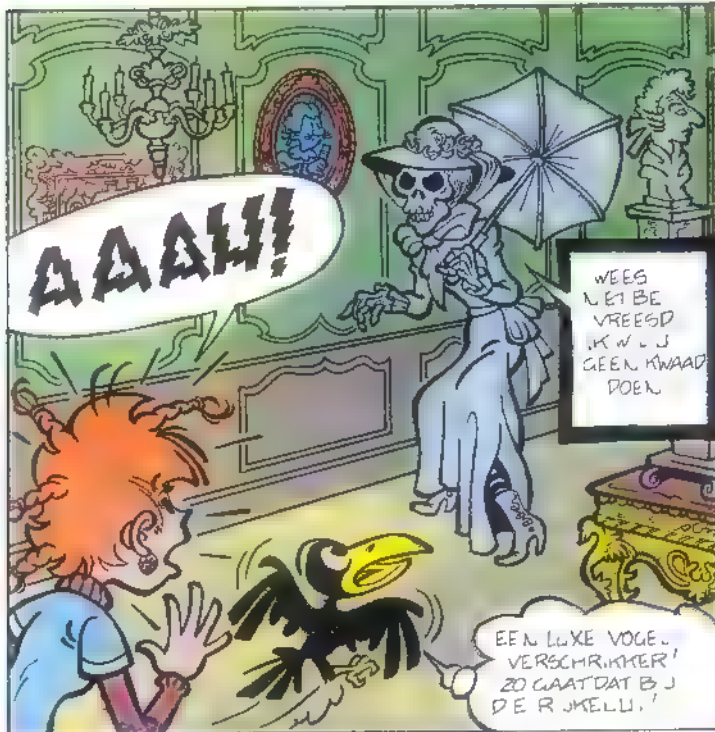
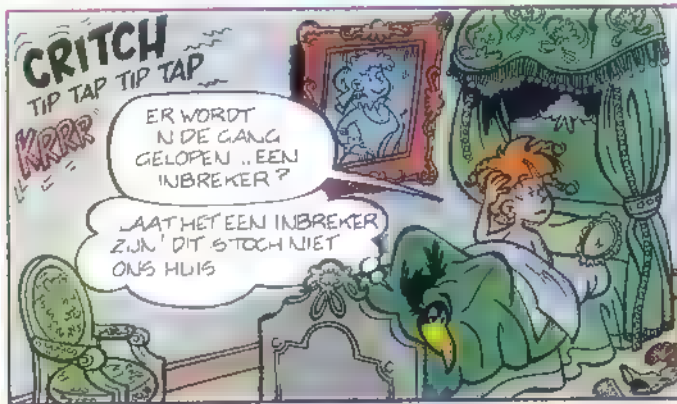
Jean-Louis LECHAT

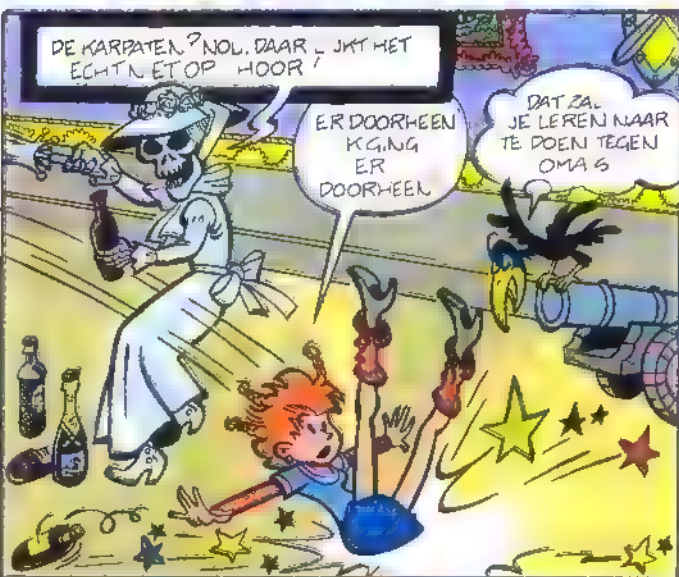
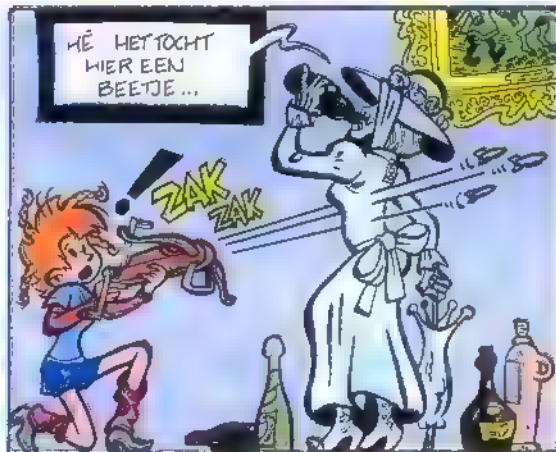
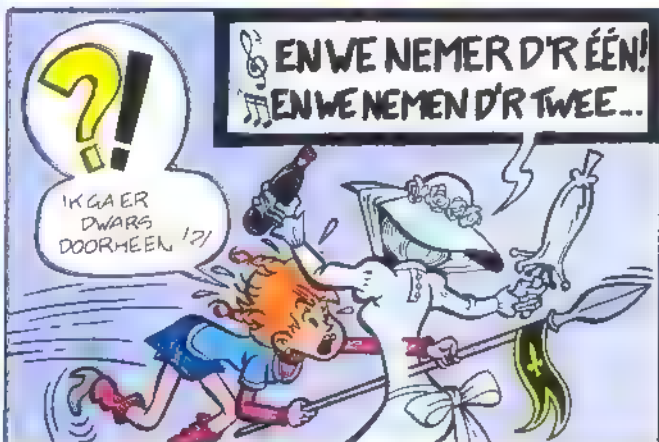
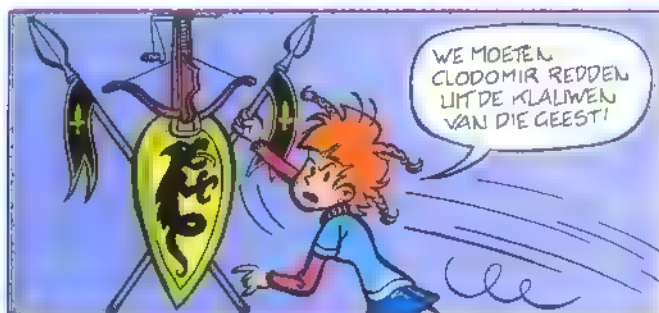

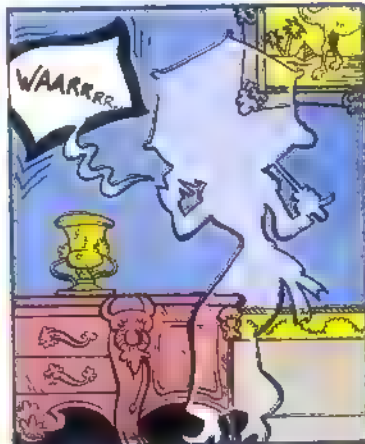
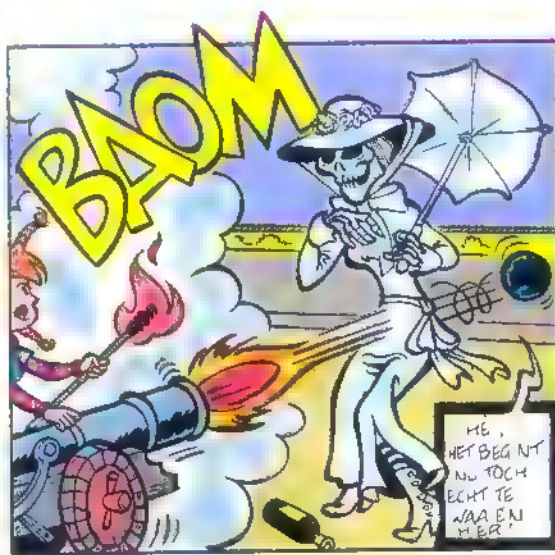
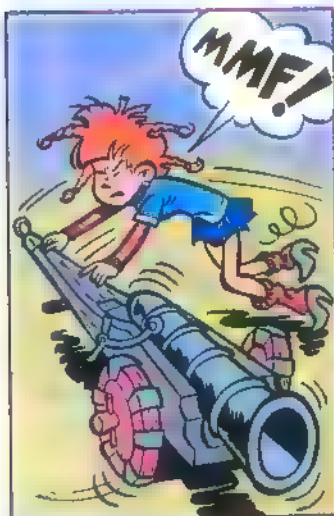
LATER

BRAZIL, dat is dus Brazilië in het Engels, maar in feite heeft de nieuwe film van Terry Gilliam niets te maken met dat mooie, arme land. Maar wat dan wel? Tja, hoe moet je nu vertellen over een volkomen krankzinnige film, die de maker zelf noemt «een comédie in de vorm van een nachtmerrie van de andere zijde van het heden»? Terry Gilliam — dat is humor à la Monty Python, de absurde en niets ontziende Britse humor — dus een film die je in geen geval mag missen!

«Nee,» zegt Gilliam. «Brazilië heeft mijn film niet geïnspireerd, eerder dat liedje uit de jaren dertig dat ook «Brazil» heette. Ik zag een man die op een strand zat dat helemaal zwart was van het kolengruis. Die vent zat daar gewoon met een draagbare radio, die dat liedje speelde over

exotische landschappen, een paradijselijke wereld, ver van de torens van staal en beton.

Mijn film heeft zich vanuit dat beeld ontwikkeld. Eigenlijk is Brazil een verhaal over de bureaucratische wereld, die overspoeld is door de computers, en waar alles geregeld wordt door een Centrale Dienst...» Maar gelukkig wordt dat apocalyptische visioen, die maatschappij van de toekomst, uitgebeeld met een hoop oneerbiedige humor, en het effect is dan ook heel erg anti-1984-achtig!

1984 volgens Gilliam

Nadat Terry Gilliam de eerste films van het vrolijke clubje van «Monty Python» maakte en de bijzonder smakelijke «Time Bandits», slaat hij opnieuw toe! Zijn nietsontziende humor, een verre erfgenaam van Chaplin, toont ons een waanzinnige wereld waarin de mens als individu volledig is uitgeschakeld. Het enige antwoord, de enige houding volgens Gilliam is de humor. Met andere woorden: de situatie is hopeloos maar nooit ernstig. Maakt Gilliam films met een boodschap? Je zou het haast geloven, maar zelf neemt hij zichzelf niet ernstig genoeg om het te bevestigen. Hoe kun je hem trouwens ernstig nemen als iedere situatie, hoe tragisch ook, onmiddellijk overdonderd wordt met humor?

Het is nutteloos te trachten Brazil samen te vatten; de reden daarvoor begrijp je

BRAZIL

wel. In grote lijnen zijn er in deze fantastische comédie twee argeloze lieden, verdwaald in de bureaucratische wereld, verdrinkend in de tonnen papierassen in een ongelooflijk grauwe wereld waar een betuttelende regering de bevolking controleert via een Centrale Dienst.

Maar vergis je niet. Zo somber als die toekomstvisie lijkt, zo krachtig is het gevoel voor het lachwekkende in deze film die daverende lachsalvo's zal veroorzaken... De humor, beste lezers, is de laatste verdedigingslinie tegen de dontheid.

Danny de Braziliaan

TECHNISCHE KAART

Productie: Amon Milchan

Uitgebracht door XXth Century Fox

Regie: Terry Gilliam

Scenario: T. Gilliam, T. Stoppard en Charles McKean

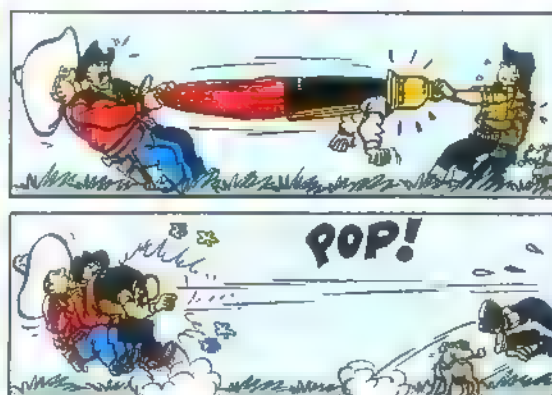
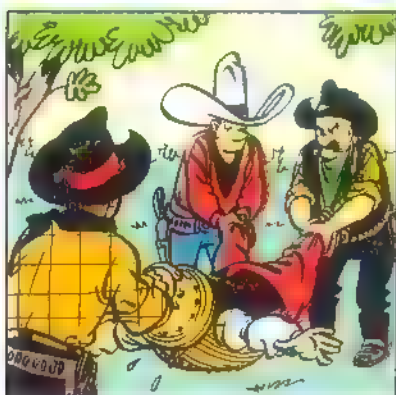
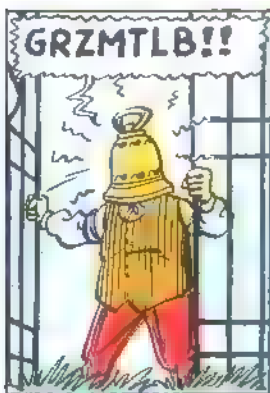
Speilers: Jonathan Pryce, Kim Greist, Robert de Niro, Ian Holm, enz.

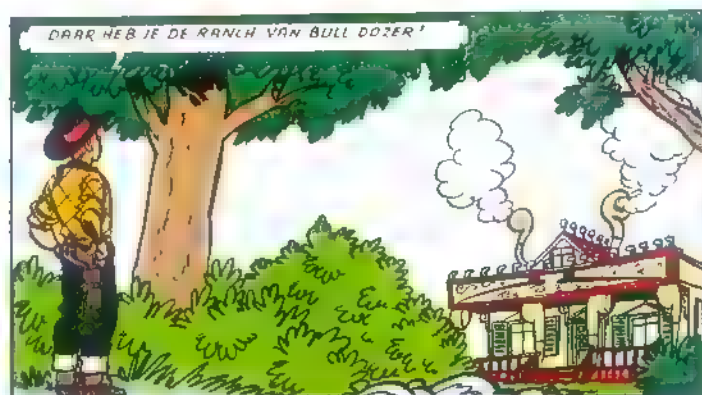
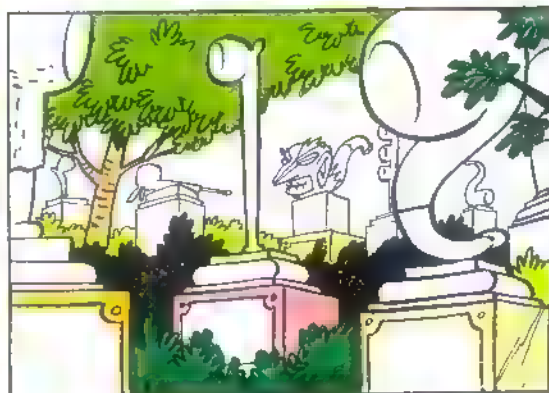
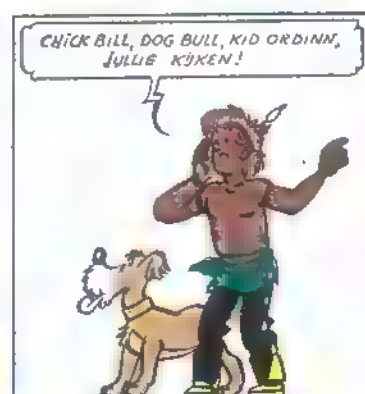
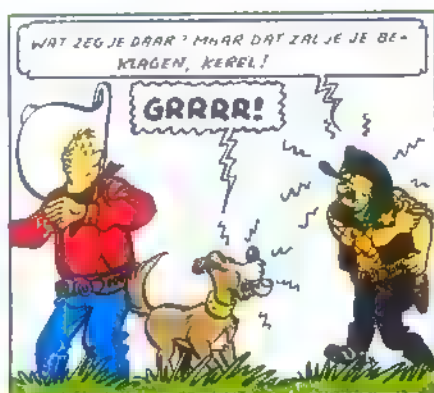

CHICK BILL

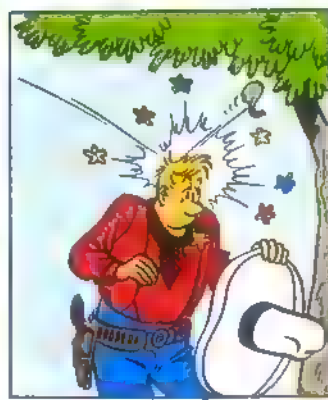
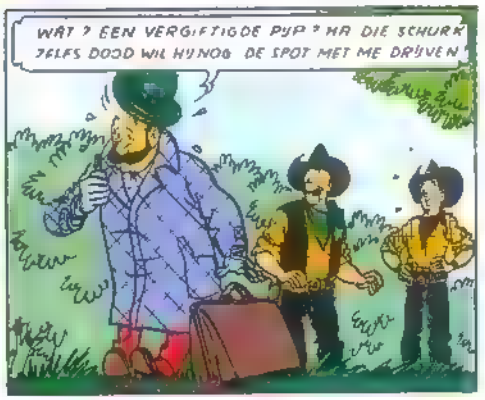
SAMENVATTING: Chick Bill heeft de gemaskerde band et vergeefs achterna gezeten. Kid heeft n het gras een pijp gevonden, maar een hond heeft er zich meester van gemaakt.

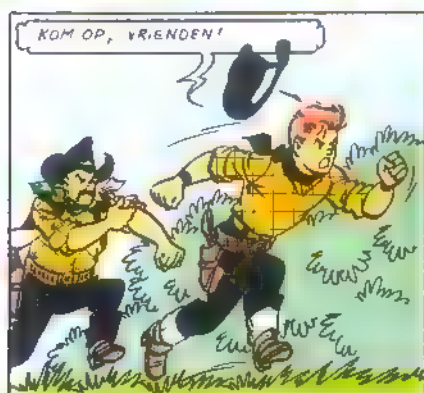

CHICK BILL

VLUCH NAAR JE
BOEKHANDELAAR!
GA MEE OP ZOEK NAAR
'DE DESERTEURS'

wordt vervolgd

THORFAL

SAMENVATTING: De verhalen van de avonturen van Thorf en zijn vrienden in de wereld van de Thorf.

THORVAL

G. ROSINSKI
J. VAN HAMME

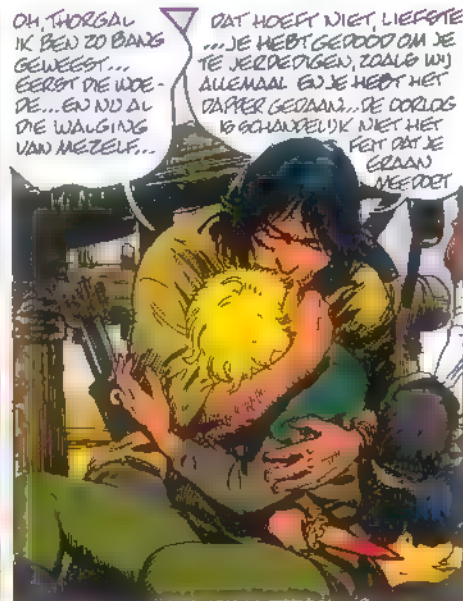
ZE STAKEN
DE STRJD...
WIJ HEBBEN
GEWONNEN!

!?

AARICIA...
HEB JE
NIETS?

NEE.

OH, THORVAL
IK BEN ZO BANG
GEWEEST...
EERST DIE WOE-
DE... EN NU AL
DIE WAUWING
VAN MZELF...

DAT HOEFT NIET, LIEFSTE
...JE HEBT GEDOOD OM JE
TE VERDEDIGEN, ZOALS WIJ
ALLEMAAL EN JE HEBT HET
DAPPER GEDAAN... DE OORLOG
IS SCHANDLIJK NIET HET
FOUT DAT JE
GEMOEDT

JE BENT
GEWOND,
LAAT ME JE
HELLEN...

HET IS
NIETS
LAAT ME MET
RUST!

OH!
THORVAL,
HET IS AF-
SCHANDLIJK.

AAAAHH

AAAAHH

AAAAHH

WAT REGELIJK 'HOE KUNNEN
ZE ZO WREED ZIJN?

OMDAT DAT DE
REGL (O B) GE
JECHTEN AAN
BOORD VAN
LUCHT-
SCHEPEN...

EN WAAROM
ZIJN BARBARE
REGL?

EENVOUDIG OM
NUTTULOZE BALLAST
AF TE WERPEN. MAAR
IK VERGEET JULIE
TE BEDANKEN, VER-
DELINGEN... DANK U
JULIE...

SPREEK
NIET
SNEL
KAPITEIN...

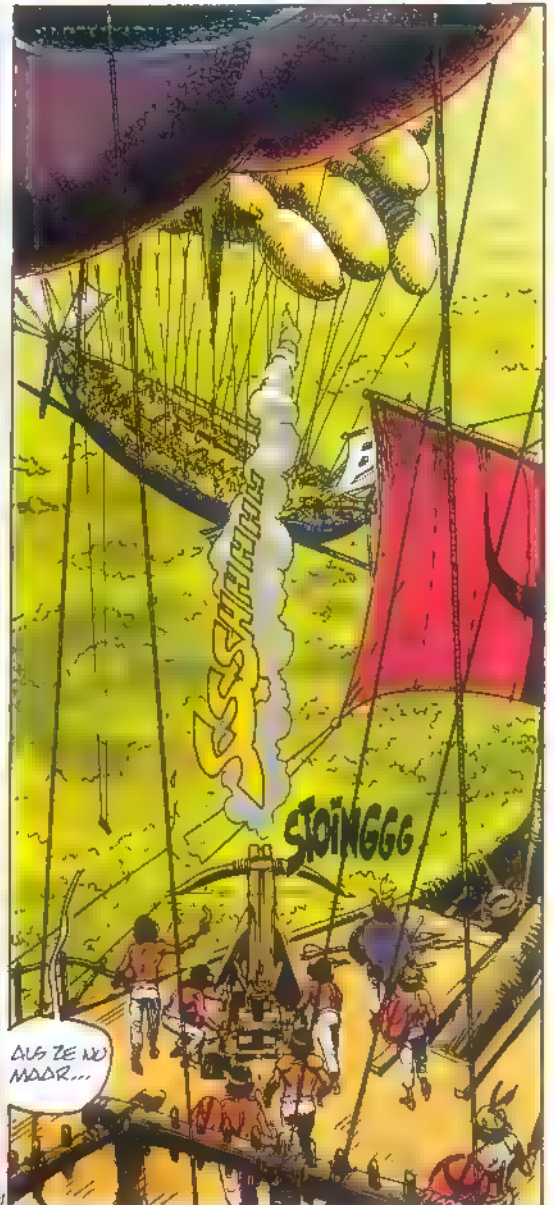
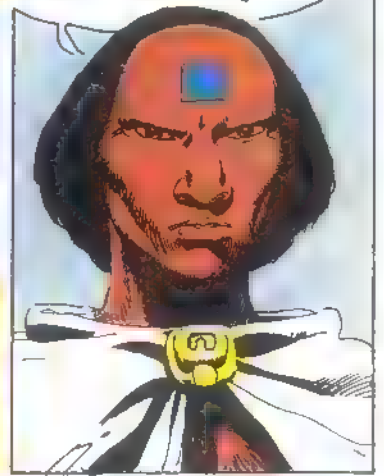

WE KRIJGEN
WEER
BEZOEK...

!?

HET LAND QÂ

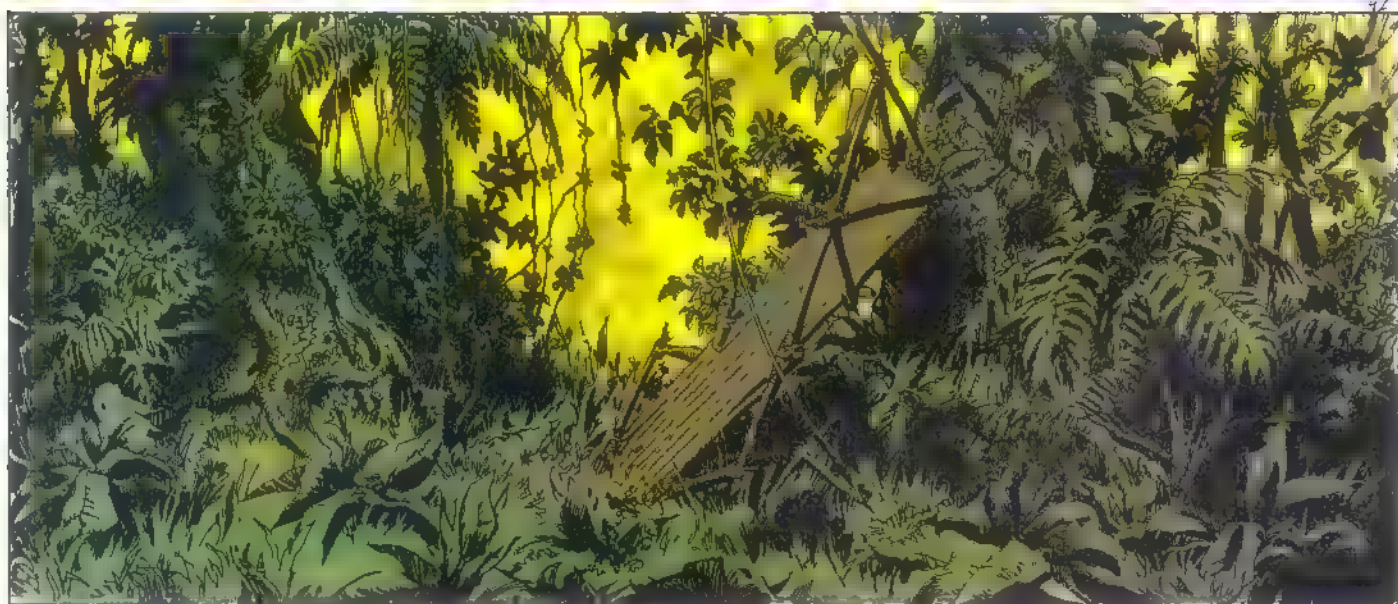
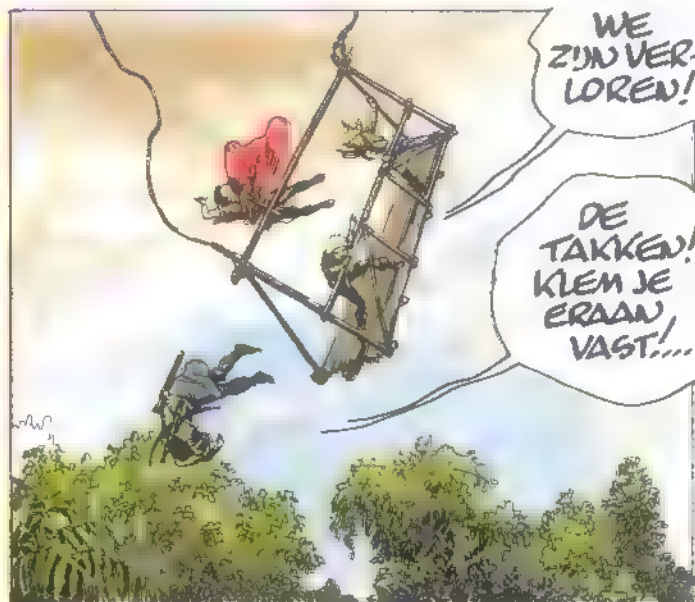
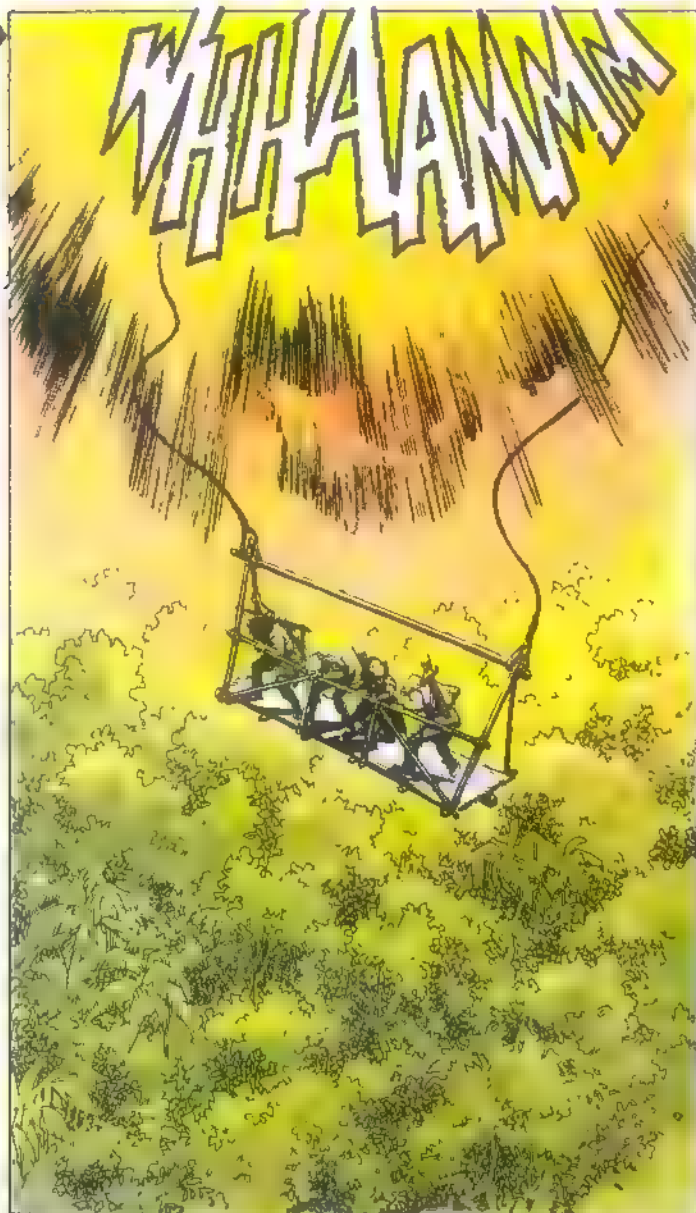

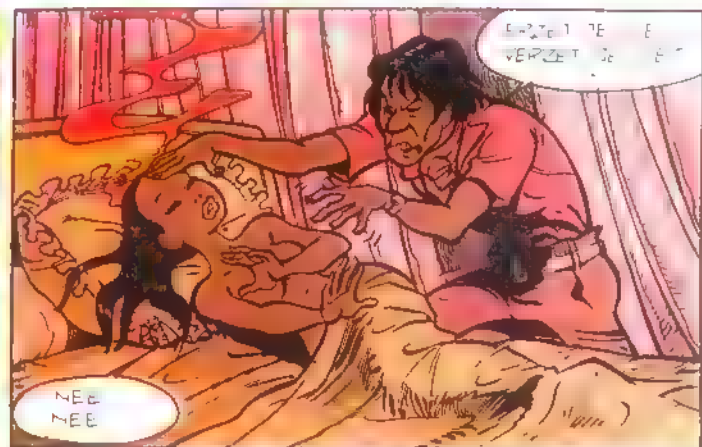
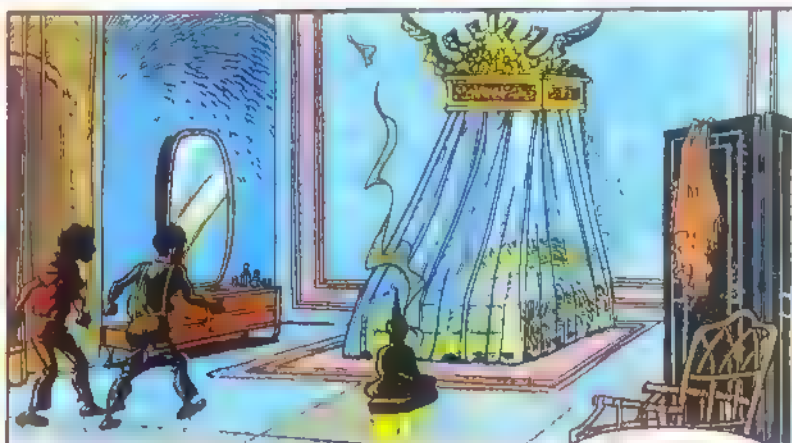
THORRAAL

BIJ JE BOEKHANDELAAR LIGT
MIJN NIEUWSTE ALBUM,
"HET STERREKIND",
OP JOU TE WACHTEN.

wordt vervolgd

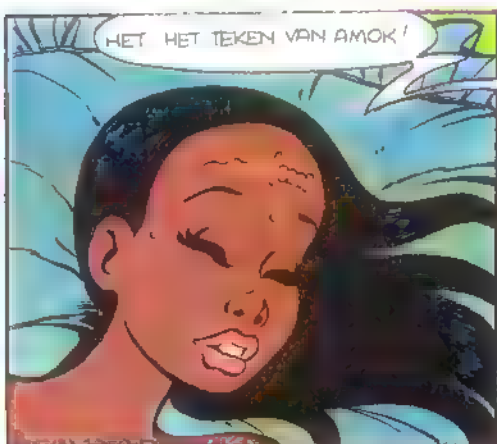

POKERVROUW

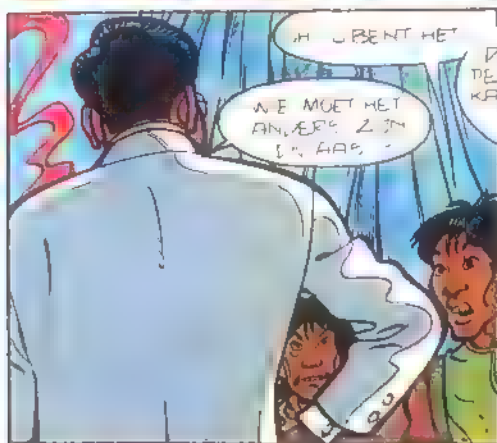

HET HET TEKEN VAN AMOK!

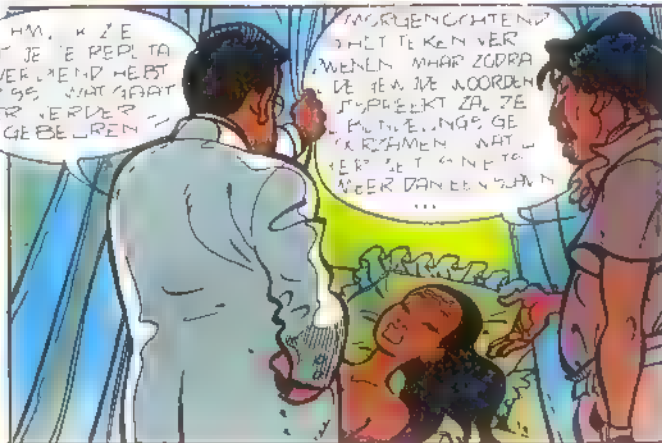
ZO ZIJN LIEDE ER NOG STEEDS

555

HI JURENT HET

WE MOET HET
ANDERS ZIJN
IN HAAR

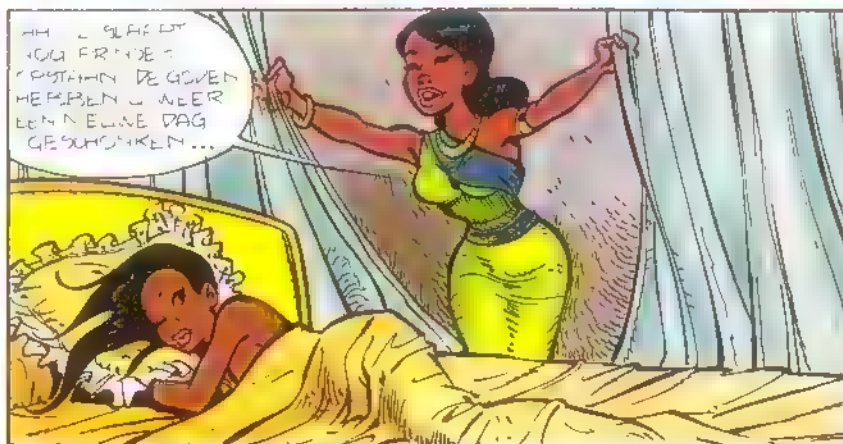

HM, K ZIE
DAT JE'E REPE TA
DE VERKEND HEBT
KAR GE WAT GAAT
ER VERDER
GEBELDEN

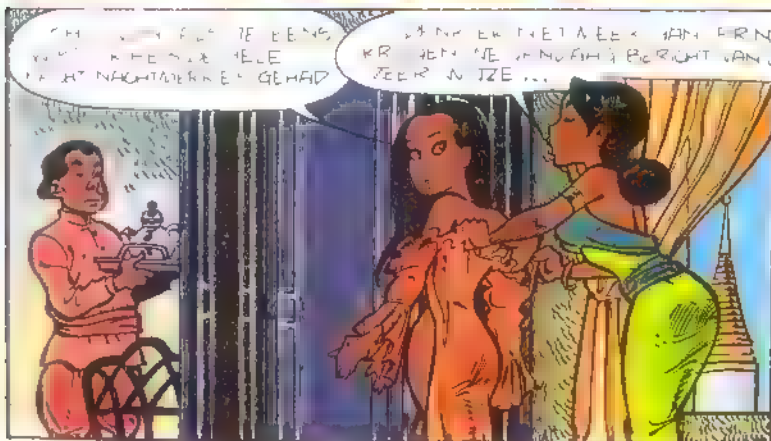
INRIJENCHTEND
HET TEKEN VER
WENEN MAAR ZODRA
DE JE IN NOORDEN
ISPEELT ZAL JE
KUNNEN GE
KRIJGEN NAT
IER SET GINTO
NEER DAN EN JIJN

DAAT HAAR NU
MAAR KUNNEN
VOR EN JEN
WE HET ALLE
MAAL WEL...

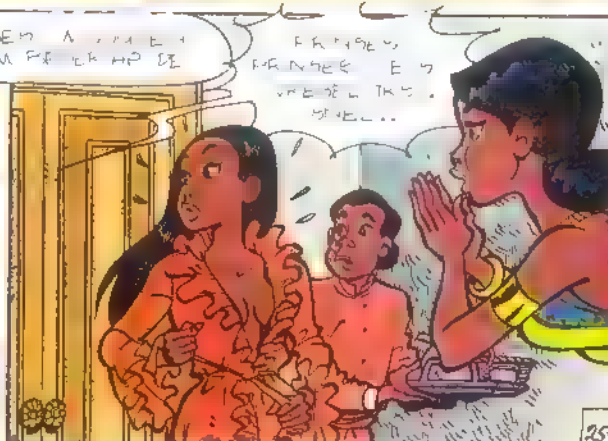

HI, L GLEEDT
JOU FRIDE
PSTIEN DE GOUEN
HEKLEN, WER
LENNELVE DAG
GESCHIKKEN...

HI, WAT JE BENS
KUNNEN JE
HET NACHTERKE GEHAD

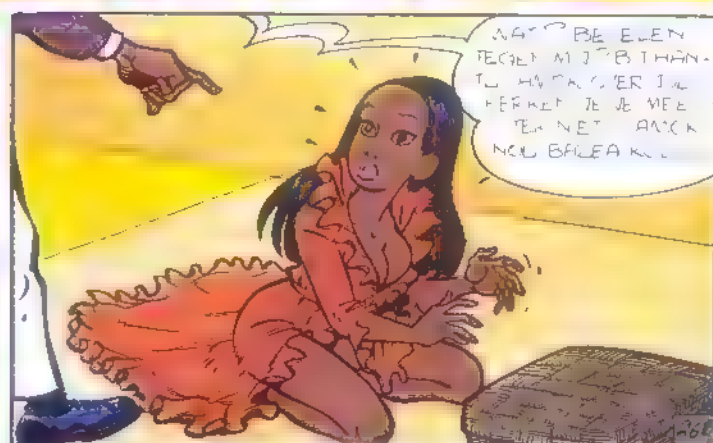
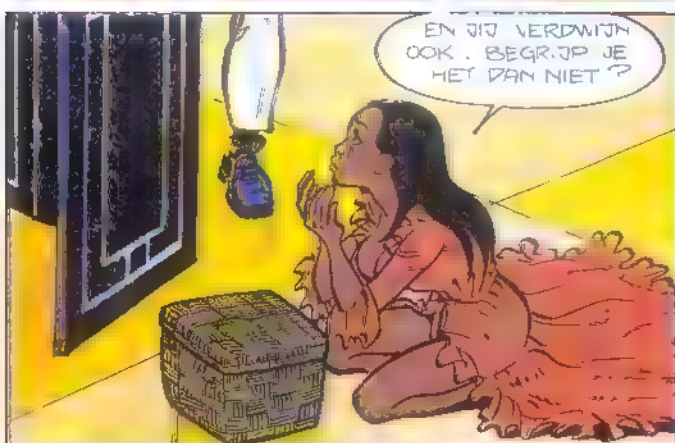
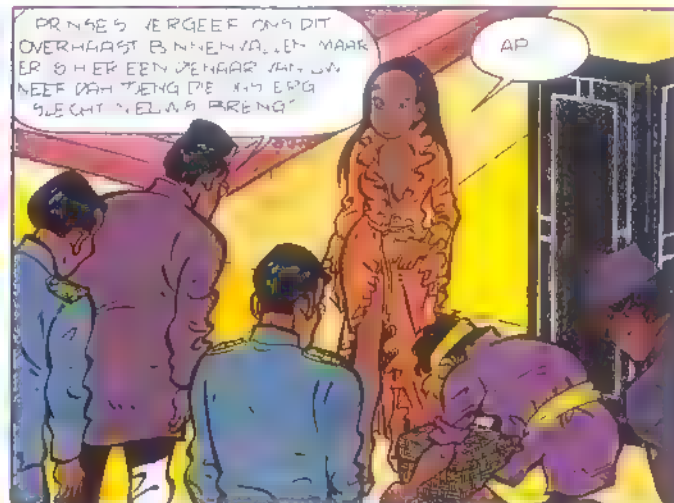
WINKER NIET AEEK JAN FRINSEN A, JALE
KR JEN DE JNUFIM BERICHT VAN JA FRIDE HP DE
ZEER N IZE...

FRINSEN
FRINSEN E
VRESE IK
JALE...

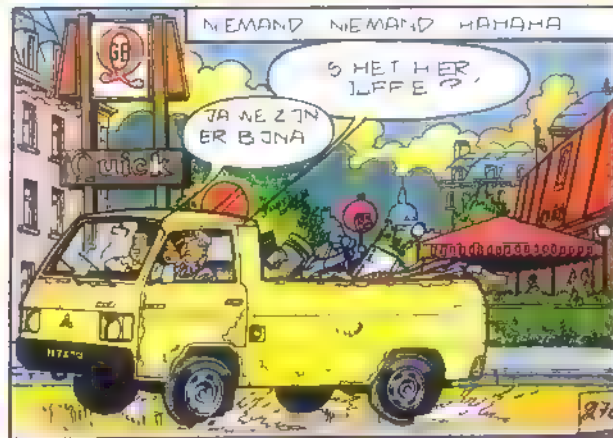
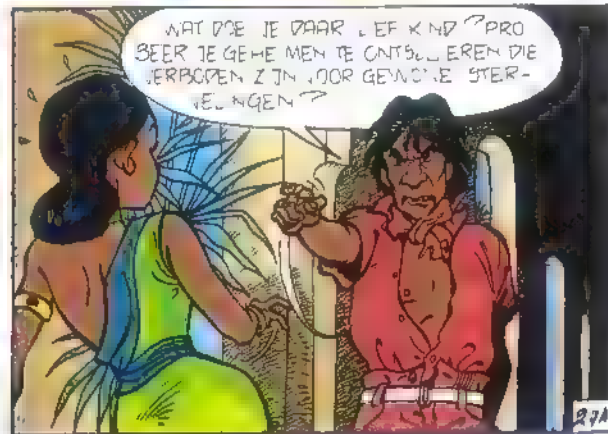
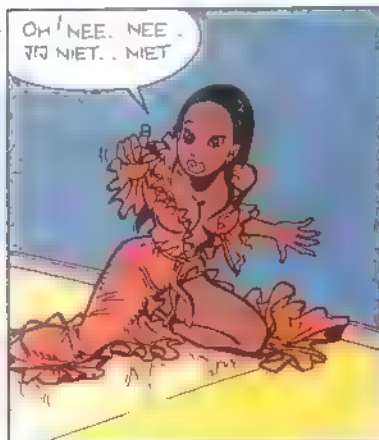
Citymaand

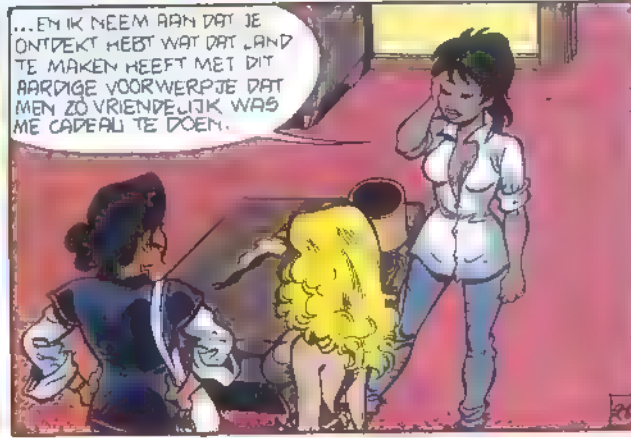
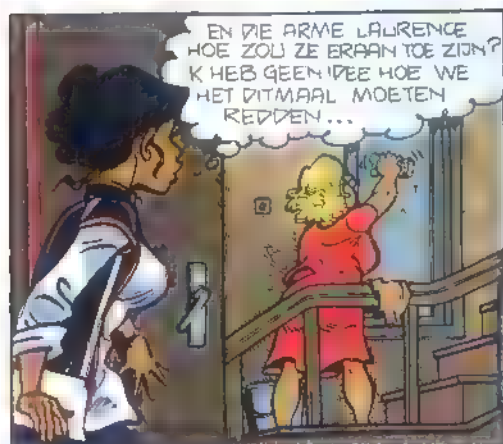
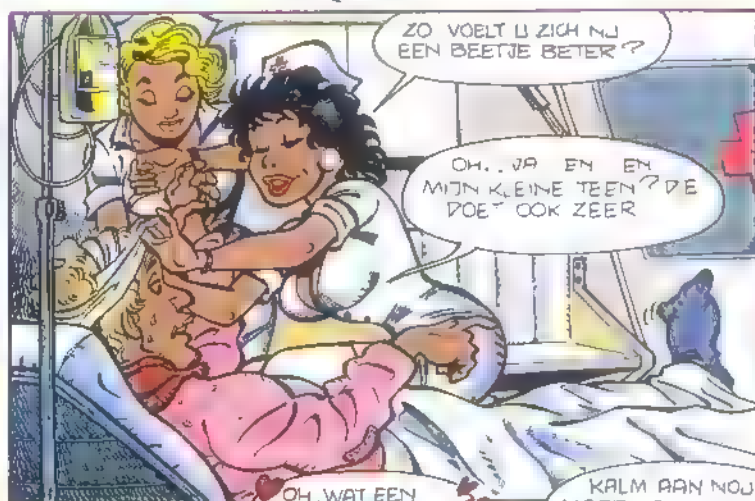
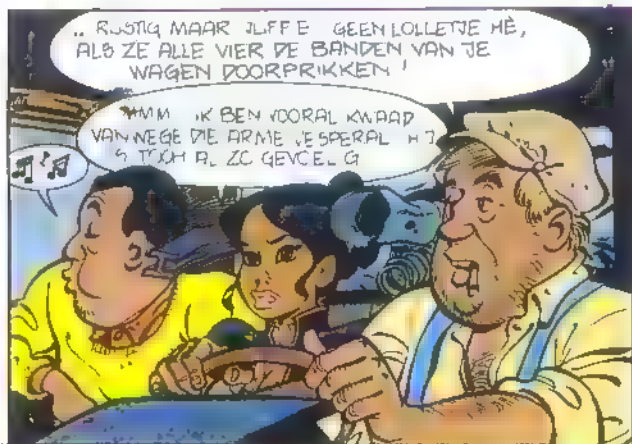

POKERVROUW

49-200000

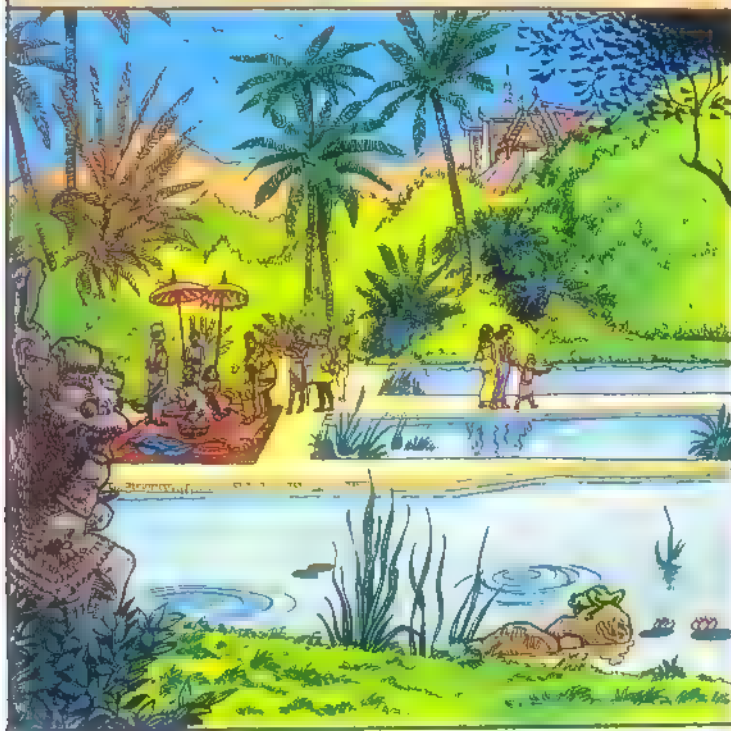

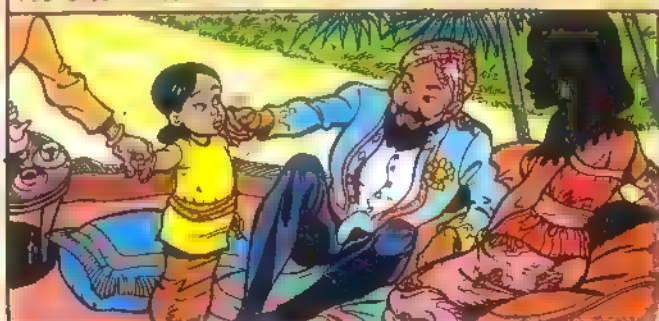

POKERVROUW

K HAD ALLE GRAAD EERST K WILLEN VERTELLEN VER MIJN TE JAP MAAR
HEE LUSTE NIET. IK DEEN MIJN ER NOOIT ECHT VAN LONGENKOMEN BEN DE HER
IN ER NIEUW AAN TIETIE AK TE BOVEN MIJN TAKKEN DE MIDTEN UIT DE LUCHT
HAGEL DE AERD OOK JEER VAN MOEDERSE IVE HEB IK HET KONINK JK
ALLES VAN DE WATAH M OPEEN DAG TOEN IK NOG ERG KLEIN WAS AERD
A JOE PGE ELD AAN KONING BLAH DE WATAH K WAS ERG ONDER DE
NTER K JAN, IN GROTE REAAR

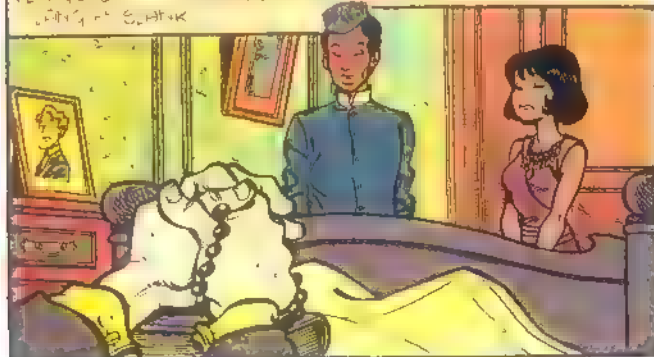
K WEL NOG WIL H J IN HANDE T JEN MIJN WANG LE JOE H J WAS
TONG EN KNAP H J GELEDE MIJN VADER DOOR ZICH OVER MIJN OPVOEDING
TE ONTFEEMEN LIT TROTS WEGEERDE MIJN VADER MAAR H J WILDE ME
WEL RE ELD J T EEN PAAR WEFEN AAN HET HOF LATEN DOORBRENGEN

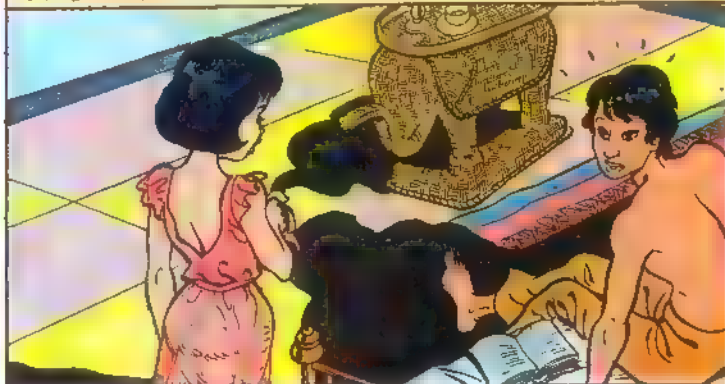
EN ZO BRAAT IK TAREN LANG MIJN VAKANTIES DOOR BIJ MIJN NEEFTE
EIN H J E MIJN MIJN WAS TIEN NOG TE JONG OM E H J MEE TE DOEN MET
ONZE SPELLETES MAAR ADI BOEZE ME TOEN AL IN H J DOOR Z IN
MOEDER ZIJN TROTS H J WAS NERGENDS BANG VOOR OF RIJNA NERGENDS

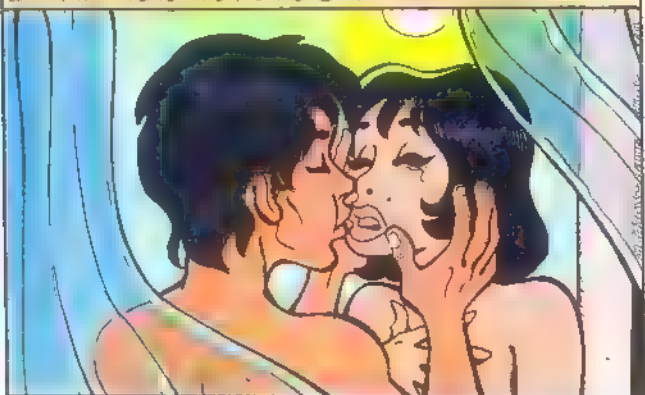
T EN MIJN MOEDER PEEF K WAM ADI MIJN EEN PERSON DE NAC
JEANTE VAN HET HOF TEEPERFEN K WEL HEV IN EEN MAAN
DEN JETEN H J WAS EEN KINNEDE ION K MAN GEVORTEN
JONG K BLAH K

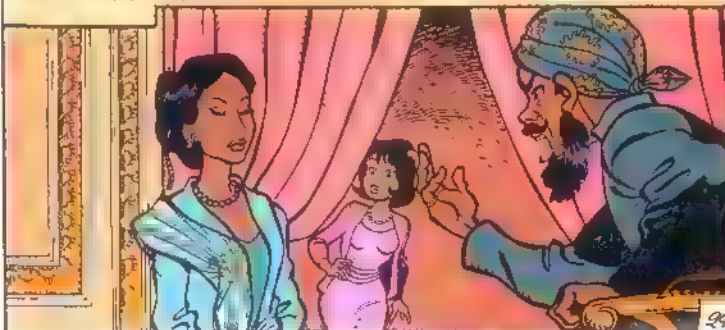
DE AVING? H J K HEM OPOOP Z IN KAMER K HAD ZOVEEL DINGEN
OM TE VERGETEN

EN H J NAT ME VER NEG TE JOEPEN VAN MIJN JERDREY

DAARNA GING ALLES HEE SNE K HEB NOOIT GEWETEN WAAROM MAAR
TUSSEN MIJN MOEDER EN DE KONING ONTSTOND EEN HEVIE TW ST DIE
HEN VOORG ELD VAN ELKAAR VERW IDERDE GING HET OM MIJ
MIJN MOEDER HEEFT ER NOOIT EEN WOORD OVER GEZEGD

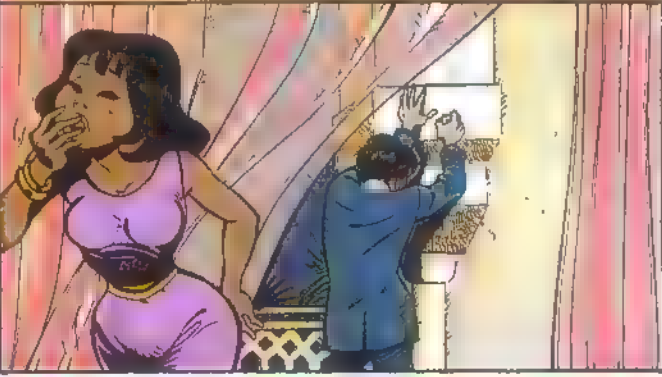

WAT HET DE FEELINGEN VAN MIJN MOEDER WZ HEN SINGEN DE
S. P. J. K. E. E. K. N. I. N. Y. T. F. F. K. I. H. A. T. D. I. K. A. N.
E. N. L. A. N. G. H. E. F. F. K. A. N. M. E. A. L. E. S. M. A. K. V. E. R. N. A. C. H. T. E. N. V. A. N.
T. E. S. T. A. N. T. E. E. E.

HET GEDROEG ZICH ZO KOEL EN ANDERS TEGENOVER ME DAT IK
ZIJN KAMER UIT ALUHTTE. IK ZOL HEM NOOIT AEEER TERUGZIEEN

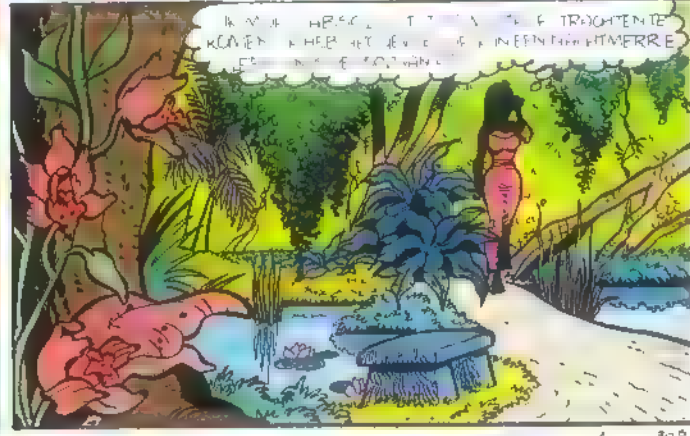
PAS VEEL LATER BEGREEP IK DAT HET NIET ANDERS HAD
KUNNEN DOEN. DE TEGAD EN DE TIJD VAN HET SPEL WAS
VOORGED. VOOR DE NE MOESTEN NI NIETWE REGELS
LEREN. EEN NIETWE GEDRAG MET ANDERE WOORDEN; WE
MOESTEN VERANTWOORDELIJK WORDEN

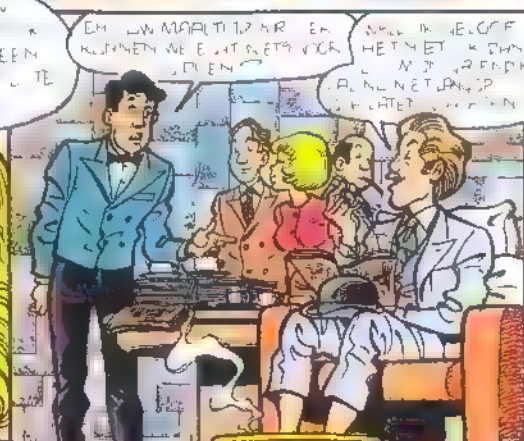
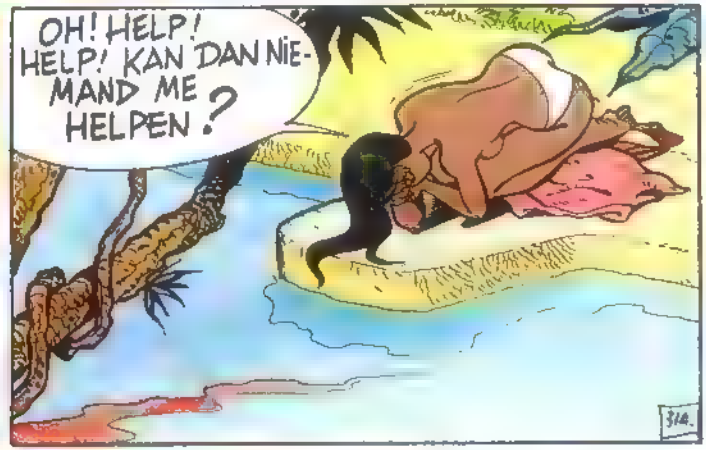
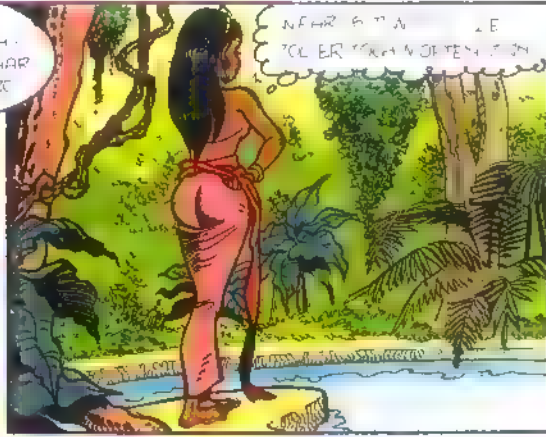
EEN NEEK LATER VERTROKKEN MIJN MOEDER EN IK NAAR EUROPA
MIJN MOEDER HAD ALLES VERKOCHT WAT ZE BEZAT NIETWE HELP ONG NOG
DAAR WE NAREN ZO RIJALSTE WIND

MIJNANI? K NIET MET ECHT NIET ZE WAS EEN HEEL GEREGER.
VEERD MEIJE VERLEGEN ZEES

Het weekblad Kuifje moet verkocht worden tegen de verplichte prijs. Het mag niet in een reeksmap, noch in huls gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend. Tekeningen en manuscripten - niet door ons gevraagd - worden niet teruggezonden.

DE LOMBARD UITGAVEN

P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel Prk 000-0190916 20
Uitgever: Raymond LEBLANC 1s Gerardlaan 9 - 1160 Brussel

Directeur: Guy LEBLANC

Redactie: J.-L. VERNAL, M. VAN OPPEN

Fotografvure: DE SCHUTTER N.V.

Offsetdruk: DE BEVRE p.v.b.a. - Brasschaat

Advertenties voor België: Tel. 02/522 56 00

ABONNEMENT

Geeld niet voor Nederland

1 maand + extra nummer
 6 maanden + 2 extra nummers
 1 jaar + 4 GRATIS extra nummers
 2 jaar + 8 GRATIS extra nummers

BELGIË

BUITENLAND

+ verzending

60K BF
 8 BF
 7 50 BF
 4 25K BF

445 BF
 9 BF
 580 BF
 6 830 BF

KUIFJE-NEDERLAND

Lombard Uitgaven Nederland
 Postbus 77 2040 AB Zandvoort
 Telefoon 02507-19444

ABONNEMENTSOPGAVE/KLACHTEN

Postbus 450 5000 AL T. burg

Telefoon 013 426 872

Abonnementsprijs: 1/2 jaar. fl. 58 50

1 jaar. fl. 117

Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikk rond KUIFJE

Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementsstermijn schriftelijk opgeven

ADVERTENTIES

Special Media b.v.

Postbus 3300 1001 CA Amsterdam

Telefoon 020-222 366

VOLGENDE WEEK

DE GRAFTOMBE

door Didier Convard

+

SPECIAAL NUMMER PAARDENKOERSEN

met een volledig verhaal

van Franz: NORTHERN SONG

+

De demontabele Franz

+

Een interview met, jawel, FRANZ!

BEWAAR JE WEEKBLAD ZONDER HET TE BESCHADIGEN!

BESTEL DE SCHITTERENDE «KUIFJE VERZAMELBAND»!

In prachtig bruin kunstleder, met afbeelding van KUIFJE en BOBBIE in goud op rug en voorkant. De verzamelband kan 18 nummers bevatten. Voor een jaargang heb je dus drie banden nodig.

Voor België

Prijs: 210 BF + 40 BF verzendingskosten.

Speciaal aanbod: als je 9 banden bestelt (voor 3 jaargangen dus) krijg je de 10de GRATIS!

Prijs: 2 250 BF

Bestellingen: met een gebarreerde cheque op naam van:

De Lombard Uitgaven

P.-H. Spaaklaan 1-11

1070 BRUSSEL

of stort het bedrag op postrekening 000-0190916-20 van het weekblad KUIFJE.

Voor Nederland:

Maak fl. 11.50 + fl. 3.50 verzendingskosten per verzamelband over op gironummer 561 90 04

ten name van

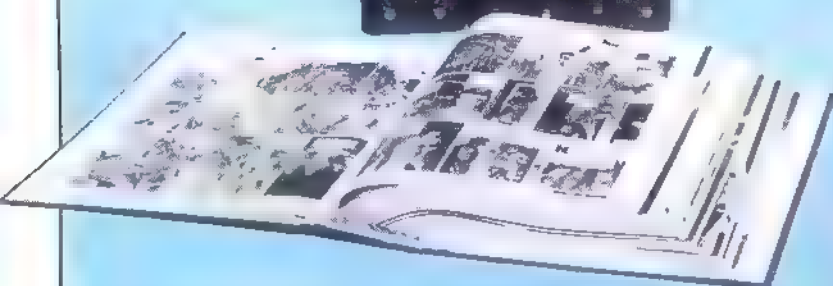
Lombard Uitgaven Nederland,

Zandvoort.

Drie weken na ontvangst van de betaling krijg je de verzamelband(en) thuis bezorgd

VOOR IEDEREEN

De verzamelbanden worden in een stevige verpakking geleverd. VERGEET BIJ JE BESTELLING NIET TE VERMELDEN DAT HET OM DE «KUIFJE VERZAMELBANDEN» GAAT EN HET GEWENSTE AANTAL EXEMPLAREN!

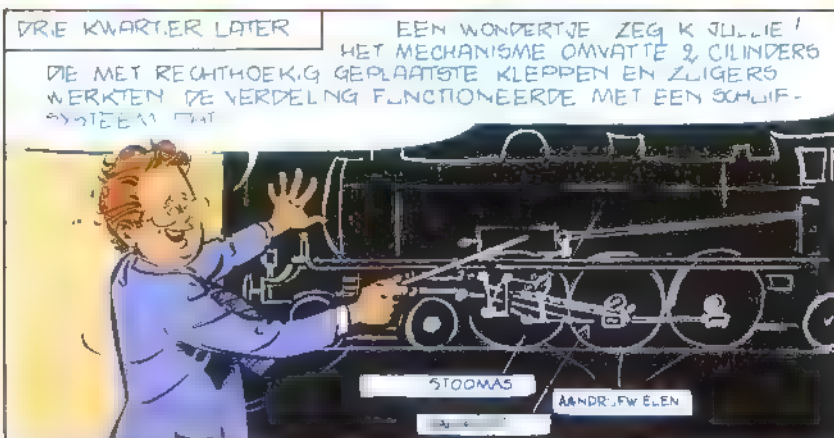
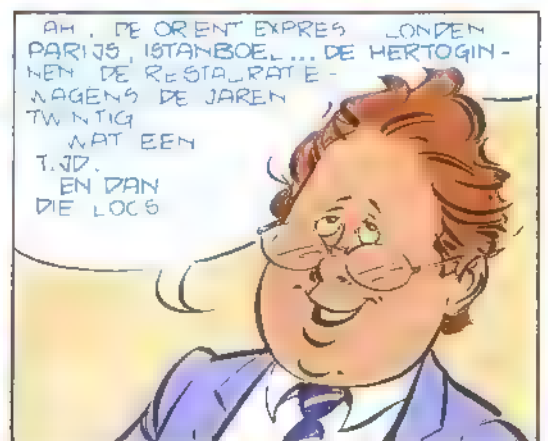

JULIE, KLAARTJE, CECILE, EN DE ANDEREN...

SIDNEY
BOM

IN DE VOETSPOREN VAN POKER- VROUW

Indonesië, de grootste

archipel ter wereld

De ongeveer 13.000 eilanden die de Republiek Indonesië vormen liggen over zo'n 5.000 kilometer tussen Maleisië en Australië gezaaid. De voornaamste zijn de Soenda-eilanden (Sumatra, Java, Celebes, het zuidoostelijk deel van Borneo, Bali, Lombok), de Molukken en het westelijke deel van Nieuw-Guinea (Irian Barat). De eilanden zijn sterk vulkanisch. De beruchtste uitbarsting, die van de Krakatau in 1883, kostte 36.000 slachtoffers.

De bevolking bestaat uit een menselijk mozaïekwerk. Afgezien van een kleine minderheid van het Melanesische of Papoea-ras, zijn de inwoners voornamelijk Maleiers. De talloze talen en dialecten en de vele verschillende godsdiensten (Boeddhisme, Hindoeïsme, Christendom, Islam) dragen aan de verscheidenheid nog bij.

RAFFLESIA, DE GROOTSTE BLOEM TER WERELD

In het regenwoud van Sumatra hebben botanici een heel merkwaardige bloem ontdekt: de Rafflesia Arnoldi. Deze parasiet die zich op de grond ontwikkelt, onderscheidt zich door een bloemkroon die wel een meter in doorsnede kan worden. Die bloem verspreidt daarbij een onmiskenbare lijkenlucht, die insecten aantrekt die voor de bestuiving zorgen.

DE NEUSAAP, EEN PINOCCHIO UIT BORNEO

Een aap waar Pinocchio nog wat van kan leren! Terwijl de wijfjes en jonge dieren een weinig ontwikkelde neus hebben, begint die van de mannetjes rond hun zevende jaar sterk te groeien en te verkleuren. De oude mannetjes hebben uiteindelijk een soort slurf die ze, volgens sommigen, opzij moeten houden om zich te kunnen voeden met bladeren, palm-bloesems, vruchten of bessen, die hun normale dieet uitmaken. Ze komen uitsluitend voor in de moerassen van Borneo.

BOROBOEDOER, EEN UNIEK ARCHITEKTONISCH KOMPLEX

Boroboeudoer, aan de voet van de Javaanse vulkaan Merapi, is een van de voornaamste en oudste heiligdommen, opgericht door de Boeddhistische dynastie der Sailendra's, die tussen de 8ste en de 10de eeuw na Chr., over een uitgestrekt rijk heersten. Behalve een indrukwekkend aantal bas-reliëfs omvat het complex 4 vierkante terrassen, waar bovenop nog 3 ronde. Die laatste worden weer bekroond door 72 stenen torens, «stoepa's» geheten, waarin zich de glimlachende Boeddhabeelden bevinden. De top wordt ingenomen door een holle, lege stoepa, die de onbereikbare Waarheid symboliseert.

HET SCHIMMENTHEATER

Het schimmenspel, of «Wajang Koelit» is ongetwijfeld het populairste schouwspel van Indonesië. Het is heel oud, want er zijn sporen van gevonden in het China van het eind van de 10de eeuw. De platte, gestileerde poppen hebben een magisch en godsdienstig karakter. Ze worden vervaardigd van dunne buffelhuid, en gewoonlijk geschilderd in rood, wit, zwart en goud. De schaduw valt op een scherm dat «kelir» heet. Tijdens de voorstelling, die wel 9 uur kan duren, wordt het verhaal van de poppenspeler onderbroken door muzikale intermezzo's.

DE KRIS, EEN DOLK MET VREEMDE KRACHTEN?

De beroemde Maleise kris is een dolk met een meestal gekronkeld lemmeet. De schede, die van goud kan zijn, is versierd met plantaardige motieven. In principe koopt men een kris niet, maar krijgt of erft men hem. Het wapen wordt op de rug gedragen, en elke Javaan die er geen bezit moet er een lenen voor bezoeken, ceremonies en zijn bruiloft. In de ogen van de Indonesiërs bezit deze dolk een beschermende of boosaardige kracht. Er bestaan verhalen van een kris die zijn lemmeet zelf naar de hemel kan richten, door zijn eigen kracht of door het magnetisme waarmee hij zijn eigenaar inspireert.

CATHY VAN

WAT ZEGT DE
WETENSCHAP ERVAN?

8.000 —
500 jaar
voor Chr.

Volgens de Bijbel gingen de «zonen van God» verbintenissen aan met de dochters van mensen, en kregen ze kinderen: de «reuzen» en «oude helden». Kort daarna werd de gehele aarde bevuurd door de gewelddadigheden van de mensen.

De godsdienstwetenschap kon eenvoudig de culturele achtergronden vinden van deze merkwaardige passage uit Genesis, het eerste Bijbelboek.

DE MISDADEN VAN DE "REUZEN." EN DE "ZONEN VAN GOD."

Mythologieën

Zoals alle andere volkeren ter wereld, in Azië, Afrika of Amerika, baseerden de beschavingen van het Midden-Oosten, waartussen de oude Hebreeërs leefden, hun godsdiensten op mythen. Godsdiensten verbinden het lot van de mens met dat van God (of de goden), van de wereld en van de andere mensen. Een **mythe** is een verhaal dat de oorsprong en de zin van z'n verhouding uitdrukt.

De mythen waren bevolkt met goden en godinnen, halfgoden (meestal kinderen van goden en mensen) en enorme reuzen, die verbazingwekkende avonturen meemaakten, soms spannend, soms afschuwelijk. Velen menen tegenwoordig dat die verhalen op epische wijze — eigenlijk op mythische wijze — de heldendaden van een of andere voorvader van een volk vergrootten. Anderen geloven dat de verhalen van A tot Z verzonnen zijn, uitsluitend om een godsdienst en de riten van een cultuur te verklaren.

Hoe het ook zij, het volk van de Bijbel geloofde in slechts één God, de schepper van al het bestaande. Wat kon voor hen dan de aard zijn van al die «goden», «halfgoden», «Titanen», helden en monsters van de omringende volkeren? Wel, als die inderdaad ooit hadden bestaan, in het begin van de wereld, konden het dus geen goden geweest zijn, maar schepselen van de ware God, «zonen van God» (of zonen van die zonen, enz.) In elk geval, rond deze tijd, zo'n 500 jaar voor Chr., lijken voor de Hebreeërs het gedrag van de meeste van die «goden» en hun wrede offereisen een bevestiging dat dit «valse goden» waren, **afgoden**, gevallen engelen of demonen.

Mensenoffers

De heidense Mythologieën stootten de Hebreeërs af, omdat ze de helden, goden of reuzen vals, wreed en immoreel vonden. Wat de riten van de omringende volkeren betreft: die verwierpen ze, omdat vaak mensenoffers werden gebracht, soms zelfs kinderooffers. Mensenoffers hebben bestaan bij zeer veel volkeren over de hele wereld; zowel bij de Azteken als bij de oude Chinezen, in India en in Kanaän. Toen de Spaanse veroveraars in Midden-Amerika ze aantroffen bij de Azteken, walgden ze ervan, en verboden ze ze onmiddellijk. Ze vernietigden ook alles wat ze maar konden van de godsdienst en de mythologie der Azteken... Ze zagen er het werk van een demon in, zoals 2.500 jaar eerder het volk van de Bijbel in riten en mythen van Kanaän, Fenicië of Babylonië monsterlijk had gevonden.

Tegenwoordig betreuren wetenschapsmensen natuurlijk niet de verdwijning van de mensenoffers. Maar ze betreuren wel het verlies van talloze mythologieën van over de hele wereld. Inderdaad zijn de meeste mythen literair gezien bijzonder mooi. Veel ervan hebben een fascinerende poëtische kracht. Talloze oude mythen liggen trouwens ook ten grondslag aan tegenwoordige fantastische werken, in het bijzonder in de film en de strip: Griekse of Egyptische mythen, die van de Maya's, Japanners, Hindoes, van het Paaseiland, Tiahuanaco of Macchu-Pichu. De kracht van de mythologische helden, en rijkdom en fantasie van hun avonturen kunnen ons tot op de dag van vandaag bekoren.

OLIVIER CAIR-HELION

illustratie: Jean Torton en Claude Lambert.

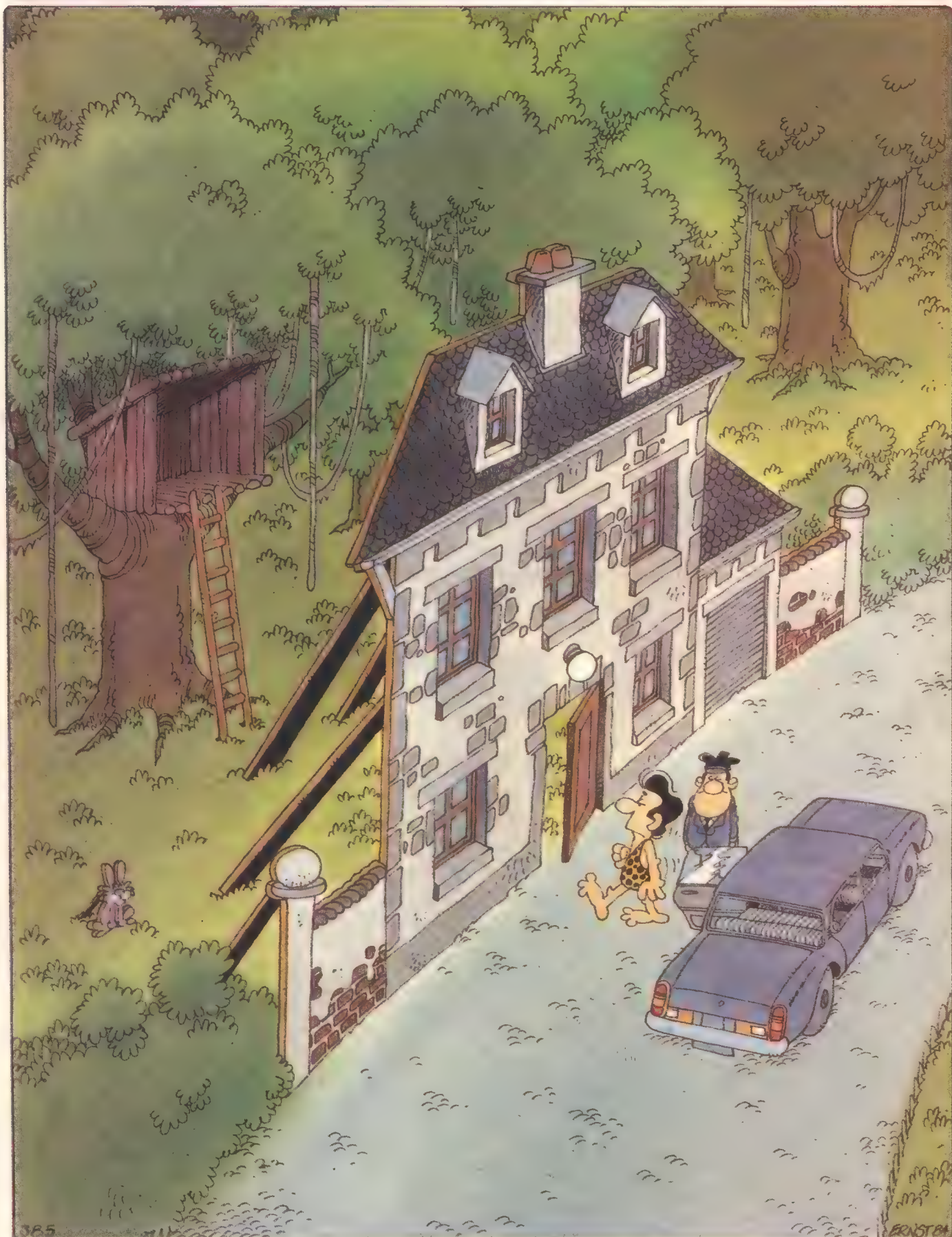

EEN KNIPOOGJE

van ernst

HET GOEDE BOEK

KOM BINNEN!
KOM BINNEN!
IK HEB ZELFS
HET LAATSTE
KNIPOOGJE!

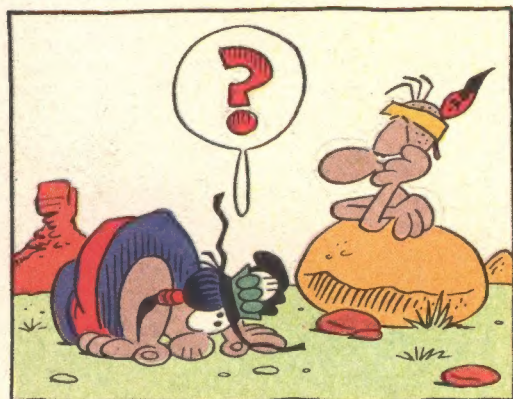
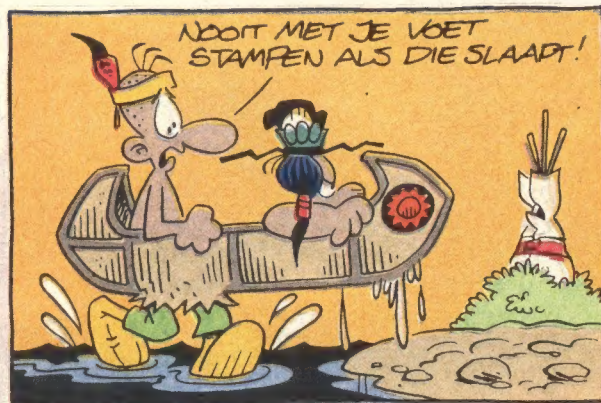
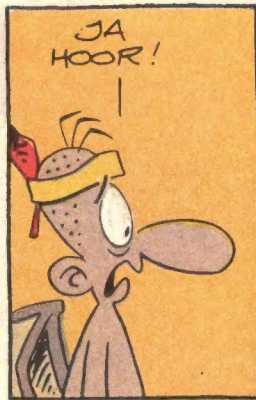

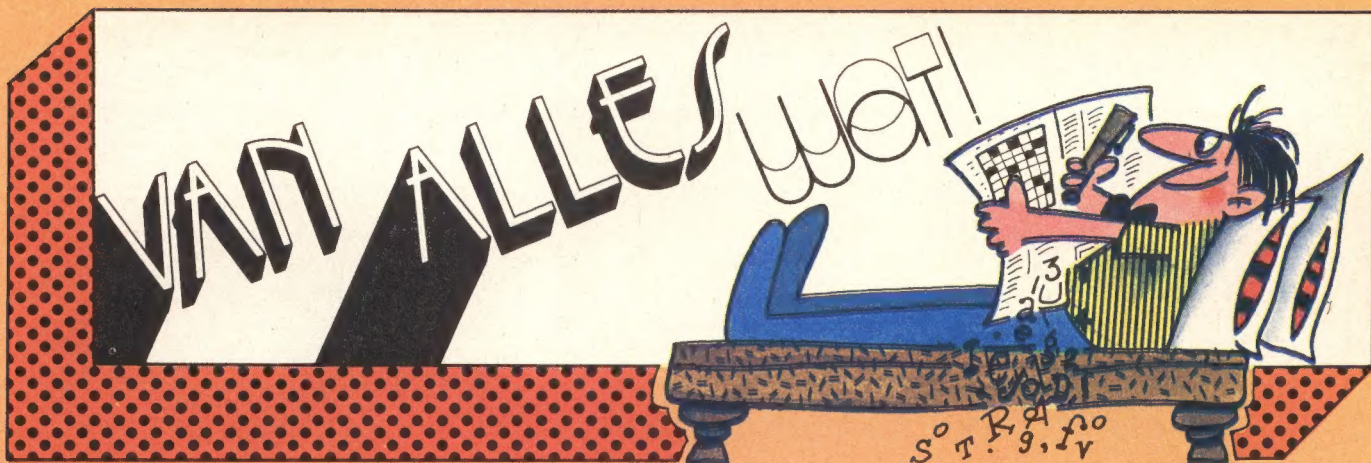

ROODOOG

GORDON BESS

SLAGVELDEN

Het is alweer een hele tijd geleden dat er nog eens een echt nieuw verhaal werd opgenomen dat echt de moeite waard was. Met **De slagvelden van de Duiven** is die wens blijkbaar vervuld. Ik kijk met nieuwsgierigheid uit naar het vervolg op dit veelbelovende begin.

Johan Lemmens
Geel

En dat vervolg komt er spoorslags aan. Misschien is het wel al verschenen als deze brief in **Van alles wat** verschijnt. Wij zijn overigens benieuwd naar de reacties van onze lezers op dit nieuwe verhaal.

LEUK!

Leuk, die artikels van Peter Thoresen (tenminste: tot nu toe). Leuk, **Garfield**. Leuk, de «subkulturen». Leuk, de stripkritieken. Leuk (of liever: spannend), **Thorgal** en **Clifton**. Leuk, **KUIFJE**.

Anny Deduve
Lier

Leuk, dergelijke brieven.

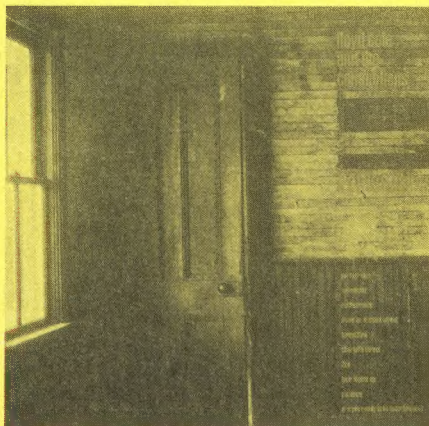
KELLY

Ik ben met veel interesse het artikel over **Frank Kelly Freas** gelezen, en ik vind het heel goed dat jullie af en toe aandacht besteden aan tekenaars die minder bekend zijn. Maar ik vraag me af waarom dat in **Van alles wat** moet komen. Dat is toch de brievenrubriek van de lezers? Er is toch voldoende ruimte in het blad om een dergelijk artikel op een andere plaats te

Lloyd Cole and the Commotions Rattlesnakes

Polydor 823 683 - 1

Gerry Marsden van The Pacemakers, de groep die in Liverpool bleef terwijl hun lokale concurrenten The Beatles de wereld verkenden, hoeft zich niet langer meer te schamen. Zijn 'pure pop for entertainment'-houding wordt gretig overgenomen door een aantal nieuwe Engelse groepen. Het enige verschil tussen **Ferry cross the mersey** (Gerry and the Pacemakers) en **Walk out to winter** (Aztec Camera) ligt hem in de betere produktie. De structuur en de gevoelsgeladenheid van de song zijn identiek. Lloyd Cole and the Commotions hebben zich tot de meesters van de 'akoestisch-vertier-revival' opgewerkt. **Rattlesnakes**, hun debuutLP, is perfect. De grootsten — Van Morrison, The Doors, Elvis — hebben voor deze plaat model gestaan. We noemen **Speedboat**, rake orgelintervallen en een niet opdringerige vioolbegeleiding helpen de gewone beat; **Rattlesnakes**, een elektrisch versterkte akoestische gitaar laat Coles stem nonchalant kronkelen; **Down on mission street**, klinkt zo bekend en nieuw tegelijkertijd dat je bij de eerste noten al meeneuriert; de singles **Perfect skin** en **Forest fire**, zo zuiver jaren zestig dat de herinneringen wellustig onder je hersenpan tintelen; **Charlotte street**, nu al onsterfelijk door de fluwelen zinnen — *I don't need your sympathy, I won't read your poetry, oh bitter sweets* —, een song als een verhaal; **2CV**, sfeerflarden à la **Blackbird** (The Beatles) en **Colours** (Donovan); **Are you ready to be heartbroken?**, een getemperde Dylan. Feilloze arrangementen, een vleug engagement en jongerensentiment — *boy meets girl, boy loses girl* — in de teksten. **Rattlesnakes** is de ideale LP voor dertigers die aan hun vrienden willen bewijzen dat ze niet *to old to rock'n'roll, to young to die* zijn.

zetten en in kleur. Want dat is toch ook wel een probleem met een dergelijk onderwerp. Ik hoop dus dat jullie met dergelijke artikels doorgaan maar dat in de toekomst daarvoor niet de plaats van de lezersbrieven wordt ingenomen. Want dat is toch een van de beste rubrieken en ik moet eerlijk zeggen dat ik de bladzijden **Van alles wat** mis als ze er een weekje niet instaan. Kan U daar voor zorgen? Komt mijn brief in **Van alles wat**?

Peter Verachtert
Gent

Misschien zal dit je verwonderen, maar af en toe gebeurt het dat we niet voldoende brieven krijgen om de brievenrubriek te vullen. In proefwerk- en vakantieperiodes schrijven onze lezers bepaald minder. En omdat we door de algemene lay-out van het blad wel aan deze paginas gebonden zijn, proberen wij ze op een zo interessant mogelijke manier te gebruiken. Deze artikels worden overigens niet opgenomen in de Franstalige editie, en dat is dan weer de reden waarom ze in zwart/wit moeten verschijnen.

BESTE REDAKTIE

Rosinski is bijgetreden tot de godenwereld van het stripgebeuren. Wat hij aanraakt verandert in goud. Coria slaagt er niet in **Bob Morane** van H. Vernes op een grafisch aanvaardbaar peil te tillen. Bob Morane is uitgeblust door zijn houten tekenstijl (+ het absurde van vraatzuchtige orca's). **Rik Ringers** loopt verloren in belachelijke pulpscenario's. **Roze Bottel** eindelijk terug, met

twee prachtige verhaaltjes in KUIFJE en KUIFJE SUPER (de druk daarvan is opmerkelijk beter geworden). Ik ben benieuwd naar de aankondigde vernieuwing van Roze Bottel. **Katy Brizard** heeft een gezellige tekenstijl die echter niet past bij de hard-core scenario's. Het heruitbrengen van de oude **Chick Bill** bewijst nogmaals dat Tibet vroeger veel sterkere en grappiger verhalen wist te brengen dan nu, waar hij Kid Ordinn verlaagt tot een debiel. **Maria en Giel** gaan vooruit, zowel in tekenstijl als verhaal. Verder nog een heel grote pluim voor de platenbesprekingen van Grossey, die het tenminste aandurft om nieuwe muziek naar waarde te schatten en ze in de juiste hedendaagse kontekst te plaatsen. Het niveau van zijn platenbesprekingen ligt ver boven die van HUMO, waar platen besproken worden door tandeloze grijsaards die geen flauw idee over hedendaagse muziek bezitten. Het is ook prachtig dat Grossey aandacht besteedt aan de zgn. «Independents». Het is ook bewonderenswaardig van KUIFJE dat ze uitstekende neutrale artikelen publiceren over de aktualiteit allerhande. Ga zo verder. Niemand is nu nog gediend met een struisvogelpolitiek. De wereld staat scherp. Het brengen van juiste informatie kan zeer belangrijk wezen. Ook nog een compliment aan Peter Thoresen met «Over fietsers en zo», prachtig, ironisch en grap-

pig. Er kan nog wel meer verschijnen in deze stijl. De reden dat ik nog eens schrijf is echter naar aanleiding van het artikel «De Mail-Odie van Guy Bleus». Eindelijk neemt de gemiddelde lezer eens kennis met het Netwerk. Het alternatieve Netwerk van communicatie, verspreid over heel de wereld. Mail art, informatie over tentoonstellingen, muziek op cassettes, platen in eigen beheer, het hoort er allemaal bij. Sinds de oprichting van mijn cassetlabel 3 RIO TAPES, hebben we al meer dan 150 groepen verspreid over de hele wereld — non profit — in naam van de communicatie. Lange tijd geleden heb ik eens een pakket info, cassettes, fotos van mijn paintings enz. naar jullie verzonden. Ze waren bedoeld voor de ter ziele gegane rubriek «Wat doen ze». Na een telefoontje van jullie redactie heb ik er niets meer van gehoord. «Wat doen ze» had kunnen uitgroeien tot een zeer interessante rubriek als jullie maar de juiste connecties gehad hadden. België zit vol met jonge aankomende kunstenaars die buiten het Netwerk nergens anders terecht kunnen (of willen!). Zou het niet mogelijk zijn om een artikel te schrijven over de zgn. cassette releases en independent records, cassetlabels, communicatiecentra, de keten van alternatieve radios die zulke muziek uitzenden enz.?

STRIP TOP X

Plaats	Titel	Held	Auteur(s)	Uitgeverij	Vorige week
1.	De baby-smurf	Smurfen	Peyo	Dupuis	(3)
2.	De 7 van Aromater	Storm	Lawrence/Lodewijk	Oberon	(1)
3.	De man in Lissabon	Michel Vaillant	Graton	Graton	(4)
4.	The Daily Star	Lucky Luke	Morris/Fauche Léturgie	Dargaud	(2)
5.	De wereld van E.P. Jacobs		Le Gallo	Lombard	(7)
6.	Histoire d'O (2)		Crepax	Blue Circle	(—)
7.	Boomerang	Jeremiah	Hermann	Novedi	(—)
8.	Het ebbehout	Kinderen v/d Wind	Bourgeon	Oberon	(5)
9.	Donald Duck als suikeroom	Donald Duck	Barks	Oberon	(8)
10.	De pretparkprutsers	Urbanus	Linhout	Loempia	(—)
11.	Verdwenen in de hel	Rik Ringers	Tibet/Duchâteau	Lombard	(12)
12.	De eerste vijf minuten	Ronnie Hansen	Reding/Hugues	Novedi	(11)

Deze rubriek komt tot stand dank zij de vriendelijke medewerking van gespecialiseerde boekhandels in Vlaanderen en Nederland.

Ik zou jullie zeer van dienst kunnen zijn in het doorspelen van info.

Voor het Magisch Theater
Sandy Nijs
Antwerpen

Kijk, dit is nu het soort brieven waar wij elke dag reikhalzend naar uitkijken. Niet zozeer omwille van de (zeer) lovende kritiek op onze pogingen om goed werk af te leveren — hoewel dat handig en dankbaar meegenomen is — maar vooral omdat hier konkrete, realiseerbare, boeiende voorstellen gedaan worden vanuit het publiek om het blad interessanter te maken voor lezers die jong denken.

Wat jouw brief betreft Sandy, die hebben we met al het andere materiaal doorgespeeld aan Ronald Grossey, die ondertussen vermoedelijk al contact met jou heeft opgenomen. Ondanks het feit dat we slechts een zeer beperkte vrijheid hebben, en dan nog alleen op redactioneel vlak, willen wij toch proberen aandacht te besteden aan hetgeen er onder «de jeugd» leeft. Met het oog daarop werden dingen als «Wat doen ze» en «De ideeënbus» op poten gezet. Helaas waren de resultaten van deze initiatieven eerder mager. Van het moment dat dergelijke dingen gestructureerd worden lijken ze niet meer te functioneren.

DE BABY-SMURF

Na de zonen van Nero en Asterix krijgen we nu de baby-smurf. Baby-smurfen worden door ooeivaars gedropt tijdens blauwe vollemaansnachten. Zelfs de Grote Smurf, die er toch al ettelijke honderden jaren heeft opzitten, heeft dit nog nooit meegemaakt! Niemand weet waar de baby-smurf vandaan komt, laat staan wat hij er moet mee aanvangen (de auteur zelf nog het minst van al...). De kleine Smurf wordt dan maar toevertrouwd aan de Smurfin (rollenpatroon! rollenpatroon!) totdat... Eigenlijk raakt het verhaal kant noch wal, maar dat zal die publiciteitsjongen een zorg zijn, die ooit het idee geopperd heeft dat er met een baby-smurf een en ander aan marketing te doen valt. «Denkt u alleen maar even aan al die winkels van babykleding, mijne heren!» En vermits Peyo hoogstens nog in theorie enig beslissingsrecht heeft over wat er gebeurt met het massaproduct dat de Smurfen geworden zijn, kan hij alleen

maar meedraaien in de commerciële rondedans. 't Is triest, maar helaas... Hij is wel lief, de baby-smurf...

De baby-smurf - Peyo - Uitg. Dupuis

GEACHTE UITGEVERIJ

Aangezien ik een grote fan ben van Corentin zou een tekening van Paul Cuvelier eigenlijk niet in mijn album waarin ik tekeningen, foto's, gesigneerde stickers enz. van mijn favoriete striptekenaars verzamel, mogen ontbreken.

Omdat ik hem, tot mijn grote spijt, niet meer persoonlijk kan vragen, zou ik U zeer dankbaar zijn indien U mij een foto of het adres, waar ik een foto van hem kan verkrijgen, zou bezorgen.

Dank bij voorbaat.

Somnina Stalmans
Werl (BRD)

We vrezen het ergste, Somnina... Alles wat ook maar in de verste verte met Paul Cuvelier te maken heeft zit ofwel in verzamelingen, ofwel in archieven. We kunnen je alleen maar aanraden het boek «Corentin — De wegen van het wonderlijke» aan te schaffen, dat verschenen is in onze nieuwe reeks «Onze auteurs».

FANTASTISCH

Jullie blad is fantastisch. Rik Ringers, Bob Morane, Meneer Edouard, Gezegende gekken, Knipoogje, Clifton, Dommel, Thorgal, Jugurtha, Arnold de dromer, Cosmos Circus, Ton

en Tinneke, Julie, Klaartje, Cecile en de anderen. In den beginne, Hij die tweemaal werd geboren, De Brokkenmakers enz. vind ik buitengewoon goed. Nu van Brokkenmakers gesproken wanneer komt hun nieuw boek in u weekblad.

KINDEREN VAN DE WIND

Met het vijfde deel, «Het ebbenhout», eindigt de cyclus van de **Kinderen van de Wind**. Ik kan er niet echt om treuren. Het Spielberg-effekt waarschijnlijk: je ziet als toeschouwer meer en meer door de holle, sensationele verpakking heen en daarachter zit er niks. Het eerste album was schitterend, wel zeker. Maar in de volgende delen bleef Bourgeon gewoon uit hetzelfde vaatje tappen. Wat eens origineel was, werden al snel maniertjes. «Uit het leven gegrepen» realisme onttaarde langzaam maar héél zeker in platvloerse banaliteit.

De reden waarom de reeks precies na vijf albums ophoudt is verhaaltechnisch ver van duidelijk. Het «einde» dat we nu voorgeschoteld krijgen had er al, mits enkele wijzigingen, na het tweede album kunnen komen. Maar voor hetzelfde geld had Bourgeon ook nog eens vijf albums langer kunnen doorgaan met KvdW. De reden waarom hij er nu een punt achter zet zal dus vermoedelijk wel zijn wegens beu. Of omdat zijn kontrakt afgelopen is. Weet ik veel. Met het verhaal heeft het alleszins niets te maken.

Persoonlijk tip ik op «beu» omdat je dat er volgens mij aan afziet. De grafische trukendoos van Bourgeon was al een tijdje uitgeput, maar in dit album merk je pas écht goed waar Bourgeon met fotos en episcoop werkt (resultaat: subliem) en waar hij het op eigen houtje heeft moeten rooien (resultaat: bepaald minder indrukwekkend, soms gewoon slecht). Dat valt vooral op in de personages.

Als men KvdW ooit op zijn werkelijke zal inschatten, zal men moeten zeggen dat het hier ging om een reeks die op een indrukwekkende, veelbelovende manier van start ging om dan, helaas, al heel snel aan bloedarmoede ten onder te gaan.

Ik kan er echt niet om treuren.

HET EBBEHOUT - Kinderen van de Wind
Bourgeon - Uitg. Oberon

OPGELET!

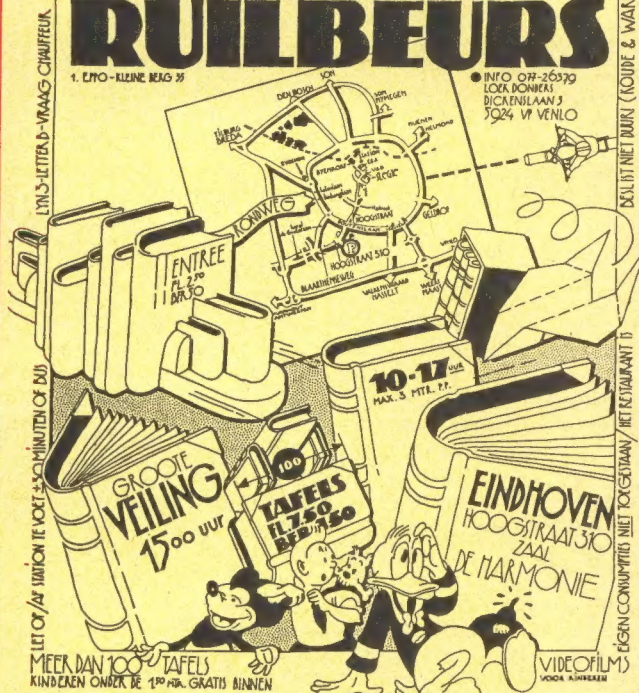
ZATERDAG 3 MAART 85

EERSTE JAARLYKSE ZUID-NEDERLANDSCHE

STRIP RUILBEURS

1. EPTO - KLEINE BEAG 35

INFO 021-26379
LOEK POWERS
BICENTILAN 3
2024 VI VENLO

En in de zelfde tijd die van Bob Morane. En nu zou ik willen vragen waarom in **Van alles wat** er zo veel publiciteit is over auteurs. **Van alles wat** is toch de rubriek van de lezers. En nog proficiat voor uw fantastisch weekblad.

Stephane Rutgeerts
Brussel

Van alles wat is wel degelijk de rubriek van de lezers, maar het gebeurt dat we niet voldoende brieven hebben om de voorziene bladzijden te vullen. In bepaalde periodes — zoals proefwerken en vakanties — hebben onze lezers wel andere dingen aan hun hoofd dan brieven schrijven naar **Van alles wat**. En dan proberen wij de ruimte op een zo interessant mogelijke manier te vullen. Met artikels over auteurs, bijvoorbeeld, waar men ons met de regelmaat van een klok om vraagt, maar waar jij dan blijkbaar weer geen boodschap aan hebt. Je

kan nu eenmaal geen twee heren dienen...

De Brokkenmakers en **Bob Morane** komen zeker nog terug. Er wordt gewerkt aan nieuwe avonturen. Nog een beetje geduld.

TOT VOLGENDE WEEK!

LEZERS (EN LEZERESSEN), VERTROUW JE BRIEVEN TOE AAN HET DOORGAANS GEDULDIGE PAPIER, STOP ZE IN EEN VLOP EN SCHRIJF DAAR EEN VAN DE VOLGENDE ADRESSEN OP:
P.-H. SPAAKLAAN 1-11
1070 BRUSSEL
(voor België)
POSTBUS 77
2040 AB ZANDVOORT
(voor Nederland)
POSTZEGEL OP DE VLOP KNALLEN EN HET GEHEEL IN DE BRIEVENBUS KIEPEREN.
WIJ ZORGEN VOOR DE REST!

TOT VOLGENDE WEEK.